

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5 - Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3 - Tel. 3492 in 2492
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13 - Telefon št. 2455
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2 - Telefon št. 190
Računi pri poš. ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11842 - Praha číslo
78180 - Wien št. 105241

JUTRO

Narocnina črta mesec 25 - Din
za inozemstvo 40 - Din

Uredništvo
Ljubljana: Knafljeva ulica 5 Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126
Maribor: Aleksandrova cesta 13 Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582)
Celje: Kocenova ul. 2 - Tel. št. 190
Rokopisi se ne vračajo. - Oglasi po
tarifi

Nova carinska politika Velike Britanije

Angleške zaščitne carine proti uvozu - Protiukrepi Francije in Amerike

London, 24. novembra s. Zadnji dnevi so bili za angleško gospodarstvo zgodovinske važnosti. Anglija je namreč opustila svojo tradicionalno carinsko politiko, ki ji je prinesla nekdanjo moč in blagostanje. Onstila je svobodno trgovino in se pridružila državam, ki so se že pred njo iz strahu pred močnejšimi tekmeci obdale z zaščitnimi carinami. Korak vlade pa nikakor ni prišel nepričakovano, saj je zmogovita konservativna stranka izšla pod geslom zaščitnih carin volitve in se je pod zastavo protekcionizma v konservativnem taboru vsila volilna kampanja. Vendar v volilnem manifestu ni bilo govora o carinski zaščiti; navajalo se je le, da bo poseben parlamentarni odbor najprej proučil potrebo takih carin. Toda razvoj dogodkov je podprl konservativno tezo in izpolnil Macdonaldove obljube. Statistike trgovinskega ministrstva so pokazale, da se niso uresničile nade, ki sta jih gojila angliška javnost in angleško gospodarstvo ob padcu fonda, češ da bo njegovo razvrednotenje delovalo kot pogonsko sredstvo za angleški izvoz in s tem dvignilo njeno proizvodnjo. Številke so pokazale, da je angleški izvoz v mesecu oktobru samo malo naradel, medtem ko je uvoz v istem razdobju občutno poskočil. Desnica v konservativni stranki je dneвно pridobivala na svoji moči in Macdonald je moral popustiti, ako je hotel preprečiti razkol v vladi narodne slege.

Vprašanje nastaja, ali namerava sedanja angleška vlada uporabiti zaščitne carine res smo kot orožje v današnji svetovno gospodarski borbi, ali pa sanja konservativna stranka o avtarhiji britanskega imperija, ki naj bi se obdal z visokimi carinskimi zidovi in so tako zavaroval pred uvozom ostalih držav in živel zasebno gospodarsko življenje. V teh dveh vprašanjih leži svetovno politični in svetovno gospodarski pomen angleških carin. Novi zakon daje vladi možnost, da povzra carine na več kot 100 odst. vrednosti uvoženega blaga, kar pa že ni več carinska zaščita, temveč prava uvozna prepoved. Carina se poleg tega ne razteza na uvoz iz britanskih kolonij kar vsekakor priča o imperijalnih gospodarskih načrtih sedanje vlade, ki namerava naprediti iz svojega imperija zaokroženo gospodarsko enoto. Za carinskim zakonom se torej skrivajo svetovno gospodarski politični smotri.

Vse pa kaže, da zvišanje carin ne bo prineslo onih blagotvornih posledic s fiskalne in gospodarske stališča, ki jih je Anglija pričakovala. Teoretično je stališče

angleške vlade popolnoma razumljivo in utemeljeno, kajti zvišanje carin mora prinesiti znižanje uvoza in s tem doprinesiti k aktivni trgovinski bilanci, ki je postala eden glavnih ciljev sedanje angleške vlade. Pri tem so pa angleški konservativci pozabili na zelo važen moment, da živijo druge države v ravno tako težkih gospodarskih prilikah, in da so izredno občutljive za vsako odredbo svojih sosedov, katere posledice bi lahko bila izprememba sedanje stanja v mednarodni trgovini. Francija in Amerika sta se prvi oglašili proti uvedbi zaščitne carine v Angliji, in sicer na ta način, da sta tudi oni dvignili carine na angleški uvoz. Francija 15 odst. in Amerika za celih 50 odst. Anglija bo torej pod zaščitno carino res manj uvožila, bo pa tudi manj izvozila, njena trgovinska bilanca bo pokazala sicer manjšo številko, toda isto razmerje med uvozom in izvozom. Pa tudi v Angliji sami je prvi važni ukrep vlade narodne slege povzročil nezadovoljnost. Opozicija očita novemu zakonu da je nepotreben, ker k stabilizaciji funta ne bo prav nič pripomogel. Dal bo samo povod za represalije drugih držav, kar mora dovesti do poslabšanja že itak slabega mednarodnega položaja. Desnica, ki se je za zaščitne carine tako zavzemala, pa zomet toži, da je novi Import Bill polovinarsko delo. Povzročil je enotni odbor inozemstva a problema trgovinske bilance se je komaj dotaknil, kajti predmeti, katere je minister Runciman postavil na svojo zaščitno listo, obsegajo komaj dvajsetino angleškega uvoza.

Pariz, 24. novembra s. Angleška deviza, ki je večeraj nenadoma oslabila, je tudi danes padala dalje, dasi ni dosegla nizkega stanja 92,75, kakor je notirala pred kračim v Londonu. Med borzo je funt padel pod 93 frankov in je ob zaključku borze notiral 93,31 Bez s funta na druge devize, predvsem v dolarje, je tukaj precej presenetil Morda izvira odhod ker so bile razširjene govorice, da je angleška vlada že pripravljena za novo podporno akcijo. Dolar je dosegel skoraj zlato pariteto in zaključil s 25,2625.

London, 24. novembra, s. Dodatna carinska lista bo po vsej priliki objavljena nekaj dni pozneje, ker je novi carinski seznam, po katerem se od danes dalje določajo carine, naprtli angleškim carinskim oblastvom toliko novega dela, da bi uvedba nadaljnjih novih carinskih postavk povzročila popolno zmedo v tej službi. Ministrstvo bo moralo sprejeti številne nove uradnike, da bo moglo vsrčiti tekoče posle

MANDŽURSKI SPOR NA MRTVI TOČKI

Kitajska odklanja preiskovalno komisijo, ako Japonska ne umakne svojih čet - Brezuspješna Briandova intervencija - Kaj predlaga Društvo narodov

Pariz, 24. novembra s. Posredovalna akcija sveta Društva narodov je prišla že popolnoma na mrtvo točko. Zdi se, da je tudi nameravana preiskovalna komisija, ki naj bi na licu mesta proučila položaj, padla v vodo. Kitajski delegat Sze je sročil izročil tajništvo Društva narodov in še osebno Briandu novo noto kitajske vlade v kateri zahteva kitajska vlada od sveta Društva narodov, naj napravi enkrat konec zavlačevanju in odkrito in jasno pove svoje mnenje. Briand je imel ob tej priliki s kitajskim delegatom dolgo posvetovanje, ki pa je ostalo, kakor je pokazala današnja seja sveta Društva narodov, popolnoma brez rezultata. Vedno bolj postaja jasno, da je Društvo narodov še daleč od rešitve kitajsko-japonskega konflikta in da so izgledi za uspešno intervencijo čim dalje manjši.

Kitajska v svoji najnovejši noti odklanja predlagano preiskovalno komisijo, ako se Japonska istočasno ne obveže, da bo izpraznila zasedeno ozemlje še prej, prden bo komisija pričela poslovati. Tako dolgo, dokler se nahajajo japonske čete na kitajskem ozemlju, kitajska vlada v delo te komisije ne more imeti zaupanja. Pa tudi v tem primeru kitajska vlada rešitve spora še ne smatra za definitivno, marveč vztraja na tem, da svet Društva narodov izrače svojo sodbo šele na podlagi poročila, ki bi ga podala preiskovalna komisija. Da bi se delo te komisije čim bolj pospešilo, predlaga Kitajska, naj bi se imenovala komisija iz zastopnikov, ki se že nahajajo na licu mesta, tako da bi mogla komisija čim prej pričeti s svojim delom.

Japonski delegat je te zahteve Kitajske kraško odklonil in zahteval, da vztraja svet Društva narodov pri svojem prvotnem sklepu. O izpraznitvi zasedenega ozemlja nočejo Japanci ničesar slišati.

Pod takimi razmerami se je danes dopoldne ob 11. sestel svet Društva narodov k seji. Na seji je poročal Briand o razgovorih, ki jih je imel večeraj popoldne zlasti na o najnovejši noti kitajske vlade. Svet Društva narodov je v obžalovanjem ugotovil, da razgovori Brianda doslej niso rodili še nikakega pozitivnega rezultata. Seja je bila nato odročena do jutri.

V krogi sveta Društva narodov vlada zelo pesimistično razpoloženje. Jutri bi se imela vsrčiti zaključna seja, na kateri bi se morali sprejeti končni sklepi. Vse pa kaže na to, da tudi jutri svet Društva narodov še ne bo prišel do nikakega rezultata.

Predlog Društva narodov

Pariz, 24. novembra, s. Situacija v kitajsko-japonskem sporu je slej ko prej ne jasna. Glavni tajnik Društva narodov sir Erick Drummond je izdelal resolucijo, po kateri naj bi se uredil kitajsko-japonski spor. Predlog obsega pet točk.

Prvi člen ugotavlja, da sta obe stranki pripravljene skleniti mir in podariti predvsem izjavo japonske vlade, da ne namerava s svojo akcijo okupirati kitajsko ozemlje.

Drugi člen nalaga obema strankama obveznost, da ne bošta slabšali položaja s sovražnim nastopom druga proti drugi.

Tretji člen vsebuje japonsko izjavo, da bo Japonska izrazila Mandžurijo, čim bo Kitajska izdala potrebne varnostne mere za zaščito japonskih podanikov.

Četrti člen nalaga Kitajcem dolžnost, da skrbje za varnost Japoncev.

Peti člen vsebuje določbo, da se v Mandžurijo odpošlje študijska komisija sveta Društva narodov.

Kitajska ga odklanja

Kitajski delegat dr. Sze je ta predlog gladko odklonil in izjavil, da nima smisla brezjavno poročati o tej listini v Nanking. Na intenzivno prigovarjanje zunanjega ministra Brianda se je končno odločil, da je listino odposlal svoji vladi, obenem pa izročil oficijelno noto kitajske vlade, v kateri utemeljuje njeno odklonilno stališče.

Po vseh, ki so danes prišle iz Mandžurije trajajo manjše praske med kitajskimi in japonskimi četami brez prestanka dalje. Japonci počasi, toda sistematično napredujejo. Železniški promet proti vzhodu Mandžurije je bil ustavljen.

Usodni pomen za Društvo narodov

London, 24. novembra, v. »Manchester Guardian« razmotriva v daljšem članku o poslednjih dogodkih in o bodočnosti Mandžurije ter napoveduje, da bo ta dežela na Daljnem vzhodu postala kmau eden glavnih vzrokov mednarodnega trenja. Izredno čudno pa je, da se baš v trenutku, ko se ves svet bori s političnim in gospodarskim kaosom, Japonska ne plaši izzivist s svojim postopkom v Mandžuriji nov kaos. Zlastno je, da je tudi angleško javno mišljenje še vedno na strani japonske vlade in da z mirno vestjo gleda, kako skuša japonska veselila na smoten način izkoristiti notranje težave Kitajske in kritični položaj na svetu, le da bi izvedla politiko, ki jo je spočet japonski imperijalistični režim in jo vodi sistematično že leta in leta z ednim ciljem, da bi iz Mandžurije nastal japonski protektorat.

Kot glavni argument, s katerim se opravičuje japonska akcija v Mandžuriji, se navaja, da kitajska vlada ni mogla pravilno upravljati Mandžurije, da je Mandžurija preplavljena z banditi in da je kitajska vlada s svoje strani favorizirala vse možne akcije proti Japoncem! In nentim podanikom, ko je skušala zgraditi koncu-

renčne železniške proge, in da je nazadnje skušala bojkotirati japonsko blago. Toda vse to ne more od daleč izbristati dejstva, da se je Japonska svečano obvezala Društvu narodov in drugim državam na osnovi Kelloggovega pakta, da bo vse mednarodne spore predložila mednarodnemu razsodišču. Japonska tega ni storila, temveč je segla na orožje in si z oboroženo silo osvojila del kitajskega teritorija. In vso to svojo akcijo je izvršila, ne da bi prej njeni zastopniki skušali doseči sporazum na miroljubnih osnovah in ne da bi spor predložila kateremukoli mednarodnemu forumu. To dokazuje, da je Japonska globoko prepričana, da Kitajska ne bo nikoli sprejela njenih zahtev.

Če pa bi Društvo narodov predložitno takšno delo Japonske v Mandžuriji kot zakonito in v skladu z načeli Društva narodov, potem bi njegova vlada v sporu med Kitajsko in Japonsko postala ta, da bi priznala pravičnost in unanovitost nasilja močne države proti slabotni Kitajski.

Takšno stališče bi imelo za posledico ponizanje mednarodne institucije in popoln polom ugleda Društva narodov. Zato je pričakovati, da se bo ženevska institucija v zadnjem hipu zavedla važnosti mandžurskega konflikta ter zastavila vse svoje sile, da se mandžurski spor reši na primeren način.

Japonska se pripravlja tudi na okupacijo Mongolije

Tokio, 24. nov. g. V tukajšnjih političnih krogih se živahno bavijo z vprašanjem, da bi Japonska anektirala Mongolijo po končanem mandžurskem sporu. Japonski generalni štab se je že pričel pogajati z različnimi monarhističnimi politikmi, katerim je zagotovil, da bo Japonska podpirala njihove separatistične in avtonomistične načrte. V Harbin je prisel znani vodja društva Mongolske Gotaono s 50 svojimi pristniki. Gotaono bo v kratkem odšel iz Harbina v Hailar, kjer bo pričel z Japonci neposredna pogajanja.

Naturalne dajatve za državne nameščence

Nova ureditev naturalnih prejemkov uslužbencev v državnih zavodih in ustanovah

Beograd, 24. nov. p. Na osnovi odstavka 3 § 29. zakona o uradnikih, je podpisal minister za finance v soglasju s predsednikom ministrskega sveta uredbu o dajatvah, ki pripadajo državnim uradnikom civilnega reda v naturi.

V ministrstvu za šume in rude dobe uslužbenec šumskih uprav brezplačna drva za kurjavo in sicer uradniki 27 m letno, uradniški pripravniki in zvaniki 12 m, služitelji 6 m, neozelenjeni dobivajo polovico te količine. Drva se izdajajo v metrih trikrat na leto za štiri mesece naprej brez pravice povračila za dovoz do stanovanja. Če bi bilo izdajanje drv onemogočeno, ali pa bi stalo to državo več nego znaša tržna cena drv, bo ministrstvo za šume odredilo uslužbencem izplačila v gotovini. Uslužbenec šumskih uprav dobivajo deputat v zemljiščih, livadah ali ornicah, in sicer uradniki 4 ha, uradniški pripravniki in zvaniki 2 ha, služitelji in logarski pomočniki 1 ha. Premeščeni oziroma upokojeni uslužbenec pridržijo pravico na uživanje deljenega deputata do konca ekonomskega leta. To velja tudi za njihove vdove in zakonite dediče v slučaju smrti. Uslužbenec državnih rudarskih podjetij dobe brezplačno kurjavo, razsvetljavo, toda slednje le tam, kjer obstoja elektrika ali plin.

V resoru ministrstva za kmetijstvo dobivajo uslužbenec poljedelskih uglednih in kontrolnih stanic, (torej tudi v Ljubljani in Mariboru) kakor tudi gnojilskih stanic (torej tudi v Mariboru) za domačo potrebo živila, ki se proizvajajo na teh posevstvih, za 30 odstotkov ceneje od tržne cene. Uslužbenec imajo prav tako tamkaj stanovanja v ustanovah, kjer so uslužbenec. Dobivajo brezplačno kurjavo in razsvetljavo, slednje, če je napeljana elektrika ali plin.

V resoru ministrstva pravde dobivajo neozelenjeni zvaniki, strokovni uslužbenec, čuvarji, služitelji kazenskih zavodov in zavodov za očiščevanje odredbe kakor tudi oni ozelenjeni, katerih rodbine žive izven kraja zavoda, če stanujejo v skupnem stanovanju (v kasarni), brezplačno postelji, posteljni

ne pritlikline ter postrežbo za snaženje stanovanja, kurjavo in razsvetljavo. Za te bo država plačala občinske in druge takse, ki so potrebne za vodovod, čiščenje itd. Uslužbenec kazenskih in sličnih zavodov, izzemeni neozelenjeni, ki so v skupnem stanovanju v kasarni, dobe brezplačno kurjavo v drvah. Upravnik zavoda dobi 27 m letno, ostali uradniki 18 m, uradniški pripravniki in zvaniki 12 m, služitelji pa 6 m. Neozelenjeni, ki žive izven zavoda, dobe polovico teh količin. Uslužbenec teh zavodov dobivajo brezplačno razsvetljavo v stanovanjih zavoda. Kjer pa ni take razsvetljave, bodo dobivali potrebno količino petroleja. Pravico do brezplačne hišnega vrta ima upravnik kaznilnice v izmeri 1000 m², namestnik pravnika 600 m², ostali uradniki 400 m², poslovodje strokovnjaki 300 m². Uslužbenec zavodov dobivajo za domačo potrebo zelenjavo, mleko in podobna za 30 odstotkov ceneje. Vsa ostala živila, ki jih zavod nabavlja na debelo, se smejo uslužbenec prodajati po režijski ceni. Če jih proizvajata zavod sam, se daje uslužbenecem 10-odstotni popust tržnih cen.

Te ugodnosti veljajo tudi za duhovnike, učitelje, zdravnike in živinozdravnike, ki so nastavljeni pri zavodu.

V resoru ministrstva za socialno politiko dobivajo uslužbenec invalidskih domov in državnih dečnih ustanov v teh ustanovah brezplačno kurjavo, razsvetljavo, če obstoja elektrika in plin. Hrano za sebe in stanovanje za rodbino po režijski ceni dobivajo v bolnicah, ki imajo nad 300 postelj, upravnik, ekonom, tehnični uradnik in skladišnik, v bolnicah, ki imajo 150 do 300 postelj, ekonom in skladišnik, v bolnicah od 50 do 150 postelj pa samo ekonom. Po vseh državnih bolnicah dobivajo brez ozira na število postelj sekundarni zdravniški hrano po režijski ceni. Dežurni zdravnik pa dobi brezplačno hrano za časa službovanja. Bolniško osebje prejema brezplačno hrano in stanovanje. Osebje, ki ima brezplačno stanovanje v bolnicah, dobiva tudi brezplačno kurjavo in razsvetljavo.

Seja ministrskega sveta

Beograd, 24. nov. p. Danes se je vsrčila seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o tekočih poslih.

Iz državne službe

Beograd, 24. novembra p. Z rešitvijo ministra za finance je imenovan za davnega inspektorja pri davčni upravi Ljubljana-okoica Joža Bekš, dosedanji višji kontrolor istotam.

Določevanje davka na poslovni promet

Beograd, 24. nov. AA. Po čl. 21 uredbu o skupnem davku na poslovni promet sme davčna oblast ugotavljati davčne osnove na poslovni promet sporazumno z davčnimi obvezanci. Med one, s katerimi bi se imel skleniti sporazum, bi spadali obrtniki, v kolikor nimajo letnega prometa, ki bi presegal 500.000 dinarjev, in sicer: ključavnice, brivci, kovači, krznarji, kleparji, slaščičarji, svečarji, pečarji, urarji, zlatarji, draguljarji, gradbeniki, zidarji, kleparji, dimnikarji, fotografarji, instalaterji vodovodov, mlinske in električne razsvetljave, mehaniki, avtomobilski mehaniki optiki, krovci, kemične čistilnice, modiste, radiotehnikarji, klobučarji, zobni tehniki, kavarnarji, dežnikarji, lončarji, čevljarji, strugarji itd.

Finančno ministrstvo je stonilo preko svojih podrejenih organov v stike s temi davčnimi obvezanci, ki pa so domala vsi odklonili da bi se po skrajšanem postopku ugotavljala njihova davčna obveza. Zato je davčni oddelek finančnega ministrstva obvestil sedaj davčne oblasti, da naj se tudi za l. 1932 davčna obveza za davek na poslovni promet ugotavlja na isti način, kakor se je dosedaj, to je pred davčnim odborom, ki bo odmerjal višino davka posameznih davčnih obvezancev.

Pobiranje klavniške pristojbine

Beograd, 24. nov. AA. Ker je finančno ministrstvo dobilo mnogo pritožb o nepravilnem pobiranju klavniške in stojniške takse, ki jih pobirajo občine, je izdal finančni minister sledeče pojasnilo:

1. Pobiranje klavniške takse naj se vrši samo pri osebah, ki se kakorkoli poslužujejo občinske klavnice, s tem da tja doganjajo klavno živino in drobnico na klanje, ali če je bilo klanje živine podvrženo taksi po tarifi št. 382 zakona o taksah in se v klavnici samo predča.

2. Pobiranje stojniške takse se lahko vrši samo za predmete, ki se prinašajo na občinski trg in tam zavzemajo občinski prostor, kakor to predpisuje tarifna številka 397 zakona o taksah.

V nobenem drugem primeru se ta taksa ne sme pobirati.

Vsak drugačen postopek in drugačna interpretacija gornjih tarifnih številk zakona o taksah sta napačna. Zato odredjam na podlagi čl. 43. zakona o taksah, da se sedanja praksa pri pobiranju teh taks ukine in pobiranje vrši po gornjih navodilih.

Izprememba pri beograjski občini

Beograd, 24. novembra p. Z razkazom Nj. Vel. kralja je razrešen dolžnosti prvi podpredsednik beograjske občine dr. Milan Stojadinović.

Vseislamski kongres v Jeruzalemu

Beograd, 24. novembra p. Te dni so se zbrali v Beogradu vrhovni predstavniki islamske veroizpovedi v Jugoslaviji. Med drugimi važnimi odločitvami so sprejeli tudi sklep, da odpošlje posebno deputacijo na vseislamski kongres, ki bo 7. decembra v Jeruzalemu.

Manu odložil poslanski mandat

Bukarešta, 24. novembra AA. Bivši šef nacionalne kmečke stranke Manu je odložil poslanski mandat.

Kongres bolgarske zemljoradniške stranke

Kongres je odobril politiko vodstva in sodelovanje v vladi ter se izjavil za politiko miru in sodelovanje s sosedi

Sofija, 24. novembra. AA. Bolgarska agencijska poročila: Kongres zemljoradniške stranke, ki je zasedal od pretekle sobote dalje, je izglasoval resolucijo, ki so jo delegati sprejeli z vzklikom.

Resolucija odobrava aktivnost vodstva stranke in izraža popolno zaupanje zemljoradniškim ministrom v sedanji koalicijski vladi. Obenem poziva vlado, naj izvede enerģične reforme, da se država razi iz težkega položaja, v katerega so jo spravile zmotne prejšnjeje režima, ter zahteva, naj se takoj izvede parlamentarna anketa o upravljanju države po Demokratskem zgovoru za dobe njegove vlade.

Zastopniki stranke v sedanjem kabinetu se pozivajo da zahtevajo prmerne okoldnine za rodbine, ki so trpele po dogodkih dne 9. junija 1925. Naposled resolucija priporoča pravičnejšo razdelitev davčnih bremen.

Glede zunanje politike svetuje kongres zemljoradniške stranke, naj se nadaljuje politika miru in sporazuma z bližnjimi in daljnimi sosedi na temelju razumevanja narodnih interesov. Priporoča tudi ukinitje reparacij in strogo izvajanje manjšinskih določb v mirovni pogodbah.

Sindikalne organizacije proti Brüningu

Zaključna seja gospodarskega sosveta - Delavske organizacije niso zadovoljne z gospodarskim programom

Berlin, 24. novembra d. Po tritedenskih posvetovanjih je gospodarski svet, ki ga je imenoval predsednik republike, pod njegovim osebnim predstvom dokončal svoje delo. V svojem zaključnem govoru je državni kancelar dr. Brüning podaril šest glavnih smernic bodočega gospodarskega programa nemške vlade. Zaključne seje so se udeležili tudi zastopniki sindikalnih organizacij. V imenu vseh sindikalnih organizacij je podal socialni demokrat Grassmann ostro formulirano izjavo, v kateri je naglasil, da so se zastopniki strokovnih in sindikalnih organizacij odzvali pozivu državne predsednice ter želeli sodelovati v tem gospodarskem svetu, ki naj bi sestavil gospodarsko uspešen in socialno pravičen gospodarski program, čigar cilj bi moral biti v prvi vrsti omilitje brezposelnosti, znižanje produktivnih stroškov in cen življenjskih potrebščin. Toda posvetovanja, ki so trajala nad tri tedne, so po-

Grandi zopet v New Yorku

New York, 24. novembra. Italijanski zunanji minister Grandi je še večeraj opoldne vrnil v New York. Popoldne je posejil finančnika J. Pierponta Morgana Razgovarjala sta se o raznih mednarodnih finančnih vprašanjih. Govorila sta tudi o poslovi, ki ga je leta 1927 začela Italija od Morgana. Posojilo je znašalo 90 milijonov dolarjev in ga sedaj Italija odplačuje. Listi pravijo, da sta se Morgan in Grandi gotovo razgovarjala tudi o novi finančni pomoči za Italijo.

Minister Grandi ostane v New Yorku pet dni. Sestaj se bo še z različni drugimi zastopniki ameriških financ in se bo z njimi novetoval o posebnih finančnih vprašanjih, ki zadevajo Italijo, pa tudi o sploš-

Poljsko-ruska pogajanja

Varšava, 24. novembra AA. Danes je bil izdan uradni komunik, da je Litvinov v teku rusko-poljskih pogajanj za sklenitev pakta o nenapadanju pristal na poljski predlog, da bo Francija naslednje stalno obveščena o poteku teh pogajanj.

Naši kraji in ljudje

Janko Sajovic

Kranj, 24. novembra. Našega Janka ni več. Kdo si more predstavljati Kranj brez njega, ki ga ni manjkalo nikjer, kjer je bilo treba sodelovati bodisi na narodnem, kulturnem ali humanitarnem polju? S svojim vednim značajem je zabaval in spraval v dobro voljo že od nekaj vsako še tako čemerno družbo.

Rodil se je 8. januarja 1875 v Kranju. Oče mu je bil ugledni kranjski trgovec gospod Ferdinand Sajovic, ki je umrl točno istega dne pred 26 leti, mati pa iz znane

Enako uspešno in vsestransko je bilo pokojnikovo delo pri Planinskem in Olespevalnem društvu, pri Rdečem križu ter pri narodnih, kulturnih in humanitarnih institucijah vobče. Kot ustanovitelj zadruge Narodni dom pa je tudi postavil viden spomenik svojemu delu. Kot soustanovitelj Gremija trgovcev za srez Kranj in njegov odborik od ustanovitve se je s posebno vnetostjo udeleževal vseh akcij te svoje stanovske organizacije, ki ga bo v svojem nadaljnjem delovanju le težko prepoglašala. Od leta 1907. je bil eden najuglednejših članov občinskega odbora vse do leta 1927., ko je odklonil v svoji skromnosti ponovno kandidaturu v prilog drugih. Kot dolgoletni član upravnega sveta Mestne hranilnice, njen pisarniški ravnatelj ter večletni predsednik si je stekel

nevenljivih zaslug za ta prvi denarni zavod na Gorenjskem, saj si je pod njegovim predstvom ustvarila Mestna hranilnica svoj lastni dom na najlepšem in najprostrnejšem prostoru gorenjske metropole.

Bil je ponovni predsednik naprednih političnih društev in v velikem krogu svojih znancev in prijateljev najboljši agitator za napredno in nacionalno stvar.

Pri vsej svoji zaposlenosti pa je bil vnet ljubitelj narave in kadar ni mogel dalje, je pohljal na svoj vzorni vrt, kjer je bilo zbranišče vrtnarjev in botanikov, ki so imeli tu priliko studirati najredkejše rože vseh vrst in njegov ponos — alpinarij s planikami.

Z rajnikom Jankom je izgubil Kranj in vsa Gorenjska največjega pošteniaka, najpopolnejšega družabnika ter najradodarnjšega dobrotnika in najzvestejšega nacionalnega delavca. Priznanje za svoje nesebično delo je prejel ponovno z najvišjega mesta.

Počivaj mirno, nepozabni naš Janko!

Avto ubil družinskega očeta

Dve usodni avtomobilski nesreči v celjski okolici

Celje, 24. novembra.

V ponedeljek zvečer okrog 20. je vozil iz Celja proti Vojniku osebni avtomobil, ki ga je vodil uradnik nekakega celjskega avtomobilskega zastopstva. Poleg znane Pristovškove gostilne na Spodnji Hudinji, ki jo ima v najemu Pavla Hilgertova, je istočasno stopal čez cesto 29letni zidar pri tvrdki Westen, Stanko Gorjanc, iz Arclina pri Vojniku, oče 4 malih otrok. Avtomobil je Gorjancu podrl na tla in ga na mestu ubil.

Sofer je izstopil in odhitel na telefon v Majdičev mlin, da je obvestil o nesreči celjsko reševalno postajo. Vsaka pomoč pa je bila zaman. Kakor izpovedo priče, je vozil avtomobilist pravilno po desni strani ceste. Truplo mrtvega Gorjancja je bilo prepeljano v mrtvašnico celjskega okoliškega pokopališča kjer je bilo danes dopolne obducirano. Zdravniški pregled je ugotovil, da ima Gorjanc popolnoma zdrobljeno lobanjo in zlomljeno desno no-

go v piščali. Nastopila je krvavitev možganov in je bila smrt neizogibna. Krambol je meral biti silen, ker ima avtomobil skrivljen blatnik in močno poškodovano desno sprednjo svetiljko. Zadevo preiskuje orožništvo.

Nadslje se je v ponedeljek zvečer okrog pol 21. pripetila na banovinski cesti na Polulah pri Celju težja avtomobilska nesreča. Po cesti proti Celju je privozil nekoliko pod znano Kranjevo gostilno z vozom premoga voznik Mihael Trbiš iz celjske okolice. Ko je opazil, da mu vozi nasproti neki avtomobilist, je stopil h konjem, ki so vlekli voz po levi strani ceste in jih je zavrnil na desno stran. Bilo pa je že prepozno: drveči avto je zadel voznika in ga odbil pod konjska kopita in kolesa voza. Trbiš je obležal sredi ceste z dvakrat zlomljeno desno in enkrat prelomljeno levo nogo. Prepeljan je bil v bolnico. O avtomobilistu ni nobenega sledu, ker je takoj odpeljal dalje in se za žrtev svoje prenegle vožnje ni zmenil.

Aretacija ubijalca v Jablovcih

Zločinec ima komaj 18 let — Vzrok zločina je najbrže ljubosumnost

Sv. Trojica v Halozah, 24. novembra.

O zverinskem zločinu, ki se je izvršil v noči od 20. na 21. t. m. v Jablovcih v Halozah, o katerem smo že poročali, doznavamo še naslednje:

20letni Drevenšek Matevž je bil uslužben kot delavec pri Drevenškemu Ivanu, posestniku v Jablovcih, s katerim pa ni bil v sorodu. Dne 20. t. m. zvečer so bili zbrani v hiši pri posestniku med drugimi tudi umorjeni Drevenšek Matevž, gospodarjeva hči in morilec Smigoc Leopold, vinčarski sin iz Jablovcev. Družba je bila jabolčnik in se je prijateljsko zabavala. Smigoc je šel dajal Drevenšku cigarete in se sploh ni opazilo, da bi med njima vladalo kako sovražstvo. Ko je bil čas odhoda in je bila zunaj že tema, se je Drevenšek dvignil in odšel iz sobe na dvorišče. Smigoc se je za trenutek še zadržal v hišni veži in se razgovarjal z domačo 19letno hčerko. Smigoc je pozneje zatrjeval, da je padlo, ko je hotel oditi in se je pojavil na hišnem pragu, nekaj težkega pred njega na tla in da je on to smatral za udarec z motiko, ki je bil njemu namenjen. Dalje je zatrjeval, da ga je pokojni Drevenšek, ko se je sam pojavil na dvorišču, napadel in ga še dvakrat udaril z motiko. Tretji udarec pa da je Smigoc pariral s tem, da je Drevenšku zasadi žepni nož v vrat in mu prerazil glavno žilo.

Pri vsem dogodku pa ni bilo nikakih prič in se bo šele v teku preiskave dognalo, kako se je odigral zločin. Posestnik Drevenšek Ivan je obdržal morilca Smigoca pri sebi čez noč, mrtvega pa so spravili v skedenj, namesto da bi zločin takoj javili orožništvu. Šele drugega dne zjutraj je

posestnik najprej obvestil o zločinu sosedu in šele okoli 9. ure tudi orožništvo.

Čudno je to, da nihče od domačih ni čul nobenega krika. Smigoc priznava, da je pokojnega Drevenška sunil z nožem v vrat, odločno pa zanika, da bi ga bil tudi z motiko udaril in mu tako odbil nos in razrazil levo lice. Pravi, da je ubitemu Drevenšku nos in del lica najbrže odjedla mačka, ko je mrlič ležal čez noč v skednju. Ta njegov zagovor pa ne more obve-

Samo še danes!

Hitite in oglejte si nemudoma film, ki je očaral vso Ljubljano
Ufno veleopereto
pravljicnega razkošja, prominentnih umetnikov, sladkih melodij in ljubavnega čara

Kongres pleše

Lillian Harvey — Willy Fritsch
Lil Dagover — Conrad Veidt
in drugi

Omislite si takoj vstopnice v predprodaji, ker so doslej vse predstave razprodane! Predprodaja vstopnic od 11.—pol 13. ure

Dopolnilo največji Foxov
tednik
Predstave ob 4., 1/8 in 9 1/4 zv.
Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Pozor! Pride! Pozor! Pride!
Moja žena „hohštaplerica“
Pozor! Pride! Pozor! Pride!

Lepo čisto in vendar dobro ohranjeno perilo — zato kar z Gazelo!
TERPENTINOVO MILO GAZELA
pere zares čisto

Vsebina in pomen petkovega komornega koncerta

Ljubljana, 23. novembra.

V petek bo imela ljubljanska glasbena publika priliko, da prisostvuje v dvorani Filharmonične družbe na Kongresnem trgu (Kino Matica) komornemu koncertu dveh morda najbolj profinjnih glasbenikov, ki jih premore naša sredina. Nastopila bosta virtuozna Karlo Rupel in prof. Janko Ravnik. Njun komorni koncert bo imel dva dela. V prvem sta dve klasični reprezentativni skladbi, drugi del je posvečen moderni komorni produkciji.

Govoriti o Mozartovih komornih skladbah je odveč. Vsak začetnik v glasbi ve, da je Mozart v tem žanru dosegel vrhunec. In Mozart je tudi sicer, ne samo formalno, marveč tudi vsebinsko postal zadnja leta prava strast mnogih glasbenih središč v Evropi. Pariz na primer, ki je pred leti na novo doživljal Schumanna, je zdaj nasegled bolj nazaj in se vstavlja pri Mozartu. Glasbene orientacije se pač izpreminjajo in v starih klasiških odkrivamo vedno nove strani. Mojster Rupel prihaja direktno iz Pariza in bo zato verem interpetretirano Mozarta (sonata g-dur) v novi, najnovjši luči. Najznačilnejša črta te nove interpretacijske smeri je seriativnost, ki podaja prav vsako noto starega klasika profinjeno, izdelano.

Mozarta slišati v taki interpretaciji bo užitek prve vrste. Campagnoli Corti (Andantino con variazioni) je starejši skladatelj staroitalijanske šole. Ta skladba je polna nenavadne nežnosti in vedrine in bo vsela po svoji silni gradaciji.

Novost za Ljubljano pa bosta tudi komorni sonati Tansmana in Schullhoffa. Tansman je poljski skladatelj. Rodil se je 1900 in živi stano v Parizu. Napisal je več orkestralnih in komornih del, ki so vzbudila pozornost kritike. Piše moderno, ekstremno, občutje mu je glavno, bera vse. Na ta način napisana sonata mora blesteti s posebnimi vrlinami, da se lahko obrani na repertoarju velikih mest. In Tansman je v tem pogledu zavrnil ledno in pokazal moderni komorni sonati nova pona. Kako, homo videli na koncertu.

Schullhoff je praški Nemec, rojen 1894. Studiral je na več konservatorijih in dosegel za svoje skladbe razne nagrade. Posebno pa je zaslovel s sonato za klavir in violino, ki jo bosta zaigrala v petek ge. Rupel in prof. Ravnik. Zanimivo je, da je to sonato krstil in da jo je predstavil in uvedel v sodobno glasbeno produkcijo naš stari znanec violonist Rihard Zilka. Bilo je na festivalu v Donaueschingenu, kjer so se zbrali najodvitejši zaslonski sodobnih glasbenih struj in drug drugemu zadržali svoje najnovejše proizvode. Schullhoffova sonata je bila razodetje. Rihard Zilka je zaigral to težko skladbo tako mojstersko, da je stari Rihard Strauss kar onemel in ji priznal klasičnost. Njeni bistveni odliki sta moderna oblika in sodobno občutje v tematiki. Schullhoff išče eksotični melos, nevsakdanost linije in to ga postavila v vrsto najbolj simpatičnih sodobnih skladateljev.

Med nami še ni govora o posameznih komornoglasbenih tradicijah. In vendar je komorna glasba, ker zahteva tako majhen krog sodelujočih, prav za prav tista glasbena oblika, ki bi jo lahko gojili izdatno in trajno in si s tem izpolnili svojo glasbeno mladino v formah komorne produkcije, na drugi strani pa prinesli v vse naše glasbeno življenje nove pobude.

Komorni koncert Rupla in Ravnika bo v tem pogledu začetek, ki mu želimo najboljših posnemalcev. Mojstra bosta na starih in modernih skladbah pokazala, kako lahko tudi samo dva instrumenta napolnita koncertno dvorano za par ur doživljati, ki jih pogosto ne dajo niti največji orkestri.

KULTURNI PREGLED

25 letnica smrti Simona Gregorčiča

Minulo je 25 let, kar je umrl zgoriški slavček Simon Gregorčič. Njegova smrt je bolesto odjeknila v slovenskih srcih, zakaj pred 25 leti so še ljudje čitali pesnika, živeli z njimi, trpeli in se veselili z njimi. Vzle modernosti, ki si je že osvojila okus mladine, je čar Gregorčičeve zlate knjige že vedno obvladaval dobesedno del slovenske čitateljske občine. Gregorčič je bil ljubljene vsega kulturnozavednega naroda; poleg blagodejne čustvenosti in prave lirične toploti mu je nemara pripomoglo k uspehu tudi to, da je bil mučenec svoje pesniškega poklica. In ko se je v rahlo tujni zagrejenosti in boleštni nemoči tolažil s prevajanjem Joba, so vsi, ki so pri nas mislili kulturno, sočustvovali s to tihno dramo slovenskega poeta.

Gregorčičeve pesmi so danes pretežno le še pesniške hrana širših ljudskih slojev, kolikor leti v naših hudi konkretnih in zmaterializiranih časih sploh še segajo po poeziji. Še vedno nismo dobili ne velike monografije o Gregorčiču, ki je zanimiv zlasti kot osebnost in n ekritične izdaje njegovega zbranega dela. Edino večjo studijo o Gregorčiču je spisal dr. Dominik Střibny v češčini. Slovenski prevod (dr. J. Glonar) je izdala Tiskovna zadruga l. 1922., vendar se ni bati, da bi bil že razprodan; če bi kdo izmed hvaležnega naroda čutil potrebo, da vsaj ob 25letnici smrti pogleda malo globlje v Gregorčiča, ima knjigo še vedno na razpolago.

Gregorčič in Askere — to sta bili dve tični slovenski pesniški usodi. V njunem

življenju in delu se zrcali ves naš notranji razpor in obenem — s svetovnega zrelišča — vsa naša onemoglost.

Pesem zgoriškega slavčeka, čigar grob pod sivim Krmom so pomandrle vojske, ki jih je v prenošni viziji dosegel v svojih pesmih, bo še dolgo zvenela našemu srcu. Nekoč je bil pesnik...

Jezikovno gibanje v Beogradu

Nedavno se je v prestolnici sestalo tamonšnje »Društvo za srpski jezik i književnost«. Glavni govornik, vseučiliški profesor Pavle Popović je odločno kritiziral današnje tujkarenje in rabo nenarodnih, napačnih in slabih besed v književnem jeziku. Izjavil je, da se v javnem življenju opaža vedno večja nepismenost. Danes rajši rabijo slab prevod namesto lepe, a stare srbske in slovenske besede. Čut za jezik je čedalje manjši. Mladini nič več ne zanima, kaj je pravilno in kaj ni. — Na predlog prof. Miodraga Ibrovca so sklenili organizirati akcijo v obrambo čiste književnega jezika.

O tem se je v listih razvila živahna diskusija. K besedi sta se ozlasila vseuč. profesorja Arangeljović in Belić. Zanimiva je izjava znanega slovnikaarja prof. dr. Aleksandra Belića, ki je v »Pravdic razvil med drugim te-le misli in nazore.

gradivu novega književnega besedišča tudi marsikaj dobrega, vendar bi bilo treba vso to novino temeljito preučevati in kritično preiskati, preden bi jo sprejeli v občo rabo književnega jezika. Dr. Belić vidi največjo napako v tem, da niso bila izdelana merila, po katerih naj bi se bilo opravljalo jezikovno čiščenje. Vsi dosedanjih priročniki in slovnice so v tem pogledu nezadostni in ostavljajo na cedilu tudi one, ki sicer dobro pišejo in povsod skrbje za čistost in pravilnost pisnega jezika.

Dr. Belić priporoča onim srbskim pisateljem, ki dobro pišejo ali so kdaj dobro pisali, da naj se varujejo novih besed in izrazov, kakršne rabijo pisatelji, ki nimajo dovolj jezikovnega čuta. To je potrebno tudi zaradi tega, da imamo pisatelje in spise, ki jih lahko pripravljajo mladinu kot vzgleda dobrega pisanja, pa tudi zato, da ostane kontinuiteta med dosedanjim in bodočim književnim jezikom. Dr. Belić zahteva prav kakor prof. Arangeljović, da naj za vse potrošje srbohrvaškega jezika velja eden in isti književni jezik in pravopis. V ta namen zahteva prenosno pouka književnega jezika. Srednja šola mora mladino naučiti ne samo slovnških pravil, marveč popolnega obvladovanja etnolnega književnega jezika.

Iz dosedanjih izjav je torej videti, da se je začelo novo zanimanje za čiščenje in izenačenje srbohrvaškega književnega jezika. Službena pravopisna reforma očito ni kdove kaj zalegla; k večjemu je dala šolskemu poku trdnješo in etnolnoje pravopisno podlago. Kakor kaže akcija »Društva za srpski jezik i književnost«, gre sedaj za dvojce: 1.) da se prepreči neokusno, lepoti in enotnosti književnega jezika škodljivo mešanje in 2.) da se skuša doseči enoten književni jezik in pravopis v vseh pokrajnih tradicionalnega območja srbske in hrvaške književnosti, ta-

ko da med knjigami, ki izhajajo v Zagrebu in Beogradu, ne bi bilo več tako očitnih razlik kot so še dandanašnji. Ta pokret, ki ima tudi puristične, protitujkarske težnje, stremi polemtakem dalje nego je mogla iti službena pravopisna reforma: hoče penotiti in dvigniti skupni književni jezik. Vprašanja latinice in cirilice pa se tudi to gibanje ne dotika.

Pojav je zanimiv. Priznati je treba, da je pred vojno književni jezik, kakor so ga pisali srbski književniki, kazal zlasti zaradi obče priznanega »beograjskega sloga« večjo ustaljenost, čistost in jasnost, nego jezik hrvaških knjig in revij. Novi pisatelji (n. pr. Crnjanski) pa so se celo v srbskem delu naroda uprli »beograjskemu slogu« in tako pospešili ono krizo, ki jo sedaj obklopujeje jezikoslovci. Vprašanje, kako izenačiti vse te razlike, je skrajno zamaetano in hkrati zelo koeljiivo. Ekavski in iekavski govor sta v srbohrvaščini tako trdno zakoreninjena in sta se toli na široko razrasla, da ni mogoče od pisateljev enega govora zahtevati, da naj nemudoma sprejmejo drugi govor. To in pa razlika v pisavi sta dve oviri, ki danes še resno otežkočata zaželeno enotnost srbohrvaškega književnega jezika. Znatel del srbohrvaških pisateljev bi se bil upri vsakrtni hegemoniji »beograjskega sloga«, če bi se le-ta sploh dala vsiliti. Zaradi tega je enotno čiščenje zelo otežkočeno in priročniki iz Beograda in Zagreba kažejo neke razlike, po katerih se da soditi, da imajo v Beogradu mltiče drugačno merilo za pravilnost nego v Zagrebu.

Vsekakor pa je zgoraj omenjeno gibanje zdrava reakcija zoper neokusno mešanje dosedanjih pismenih jezikov, mešanje, ki kvardi čistot in plemenitost književnega jezika in zanaša v pisanje čedalje večjo zmedo. Kako pa naj se resnično penotiti in dvigne srbohrvaški književni jezik, tega nam gospo-

jezikoslovci sami ne povedo, ker je to naloga razvoja in delo generacij. Vsekako pa bo uspeh že precej velik, če bo jezikoslovcem in književnim znanstvenikom okoli »Društva za srpski jezik i književnost« uspelo vzbuditi nov respekt pred jezikom, čut soodgovornosti za njegovo čistost, ubranost in lepoto, predvsem pa, če bodo izruvali iz srbohrvaškega jezika vsaj četrtino dosedanjega tuje-rodnega plevla. Ne cveto samo številne tuje orientalskega izvora, marveč se obilno goje in redé že dovolj debeli, neznosno grdi germanizmi. Besede »vešt«, »placet«, »molerc« in podobne so raztresene celo po resnih književnih episah in je vprašanje, ali še katere pisatelj zardi, ko jih rabi, kakor da v Vuikovem slovarju ne bi bilo lepših domačih izrazov. Posebno bohotno se je ta divja zel razpasla v tako zvan. pisarniškem jeziku, ki je poglavje zase; tu se meša toliko jezikov in narečij in okus tolikanj zapostavlja, da bi član »Društva za srpski jezik i književnost« trpel Tantalove muke, če bi ga bil obsodili, da čisti ta jezikovni Avgijev biev.

Vprašanje slovenskega plemenega jezika ostaja tu ob strani, ker je potrđen drugim slovnškim zakonom in drugemu jezikovnemu ritmu nego srbohrvaški književni jezik s svojimi narečji. Lahko pa rečemo, da je pri nas čiščenje že mnogo bolj napredovalo. Razni »brusci« čistijo celo besede, ki so tako tanke, da jih spričo »vešac« in »molerc« naj ne opazimo. Vsekako je želeli tudi v našem jezikovnem interesu, da bi akcija srbohrvaških puristov uspela, ker se bosta tako oba jezika, naslonjena res na živo narodno podlago, tesneje zblizala. Hoteli bi, da bi prenehalo proliranje besed, ki začenjajo — nač brez potrebe — kvariti celo naš jezik s tujo šaro (n. pr. uvedba izrazov »komorec«, »direktor«, ali celo sabračaj — t. j. po Verkerju narejena beseda, ki je izrazil vsem skupni promet itd.).

MILIJONI

in milijoni ljudi uporabljajo

ZE VEČ KOT 30 LET po spodaj navedenem navodilu za uporabo LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE

in blagoslovljajo njegov neprekosljiv čudovit učinek! Pri revni, protini, ishiasu natrište boleče mesto. — Pri zobnih bolečinah vdrgnite desno, izperite ustno votlino in grgrajte! — Pri glavobolu, nervoznosti in nespanju vdrgnite celo in vse telo in vzemite, predno ležete spat, mlačno kopel z dodatkom levjega francoskega žganja. — Pri utrujenosti za masažo vsega telesa. Pri žilodnih bolečinah vzemite košček sladkorja z 10 kapljicami tega žganja. Pri izpadanju las in prihujanju za masažo kože na glavi. Kot ustna voda itd. — Pri potanju pod pazduho, potanju nog, rok ali telesa umijte znojene dele zjutraj in zvečer.

LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE je pristno le v tu naslikani in plombirani ORIGINALNI STEKLENIČI. Zahtevajte izrecno LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE in zavrnite odločno vsak nadomestek!

LEVJE FRANCOSKO ŽGANJE dobite v vsaki drogeriji, lekarni in boljši trgovini po Din 10, 26, 52.

Varujte se pred potvorbami! Centralni biro: LAVJA MENTOL - DROŽDENKA, Zagreb, Maruličev trg 5. Telefon 73-52.

Domače vesti

Francoski konzul odhaja iz Splita. V splitskem konzularnem zboru je nastala iz premenba, ker francoski konzul g. Richard zapušča svoje dosedanje službeno mesto. Gospod Richard je več let služboval v Splitu, kjer ima mnogo znanec in prijateljev, kakor si jih je bil pridobil tudi za časa službovanja v Ljubljani. Premeščen je kot konzul na Reko.

Demantna maša poslanca, profesorja Spincića. Na praznik sv. Stefana letos bo narodni poslanec Vekoslav Spincić obhajal šestdesetletnico svoje prve maše. Ta redka stvarnost se bo vršila v Kastvu. Slavnost se bo udeležil tudi zagrebški nadškof dr. Bauer.

V ocaščenju s goriškega slavčaka Simona Gregorčiča pripravila primorska mladina v Ljubljani ob priliki 25 letnice pesniške smrti akademijo na dan 13. decembra. Dohodek bo namenjen najbednejšim, zato vse prijatelje in častilce Gregorčičeve pesmi, polne tople ljubezni do rodne grude, na prireditelje že danes opozarjamo.

Lep uspeh našega fotomaterja. Tvrda Otto Perutz v Münchenu je razpisala nedavno nagradno tekmovanje za najlepše slike in posnetke fotomaterjev. Tekmovanja, za katero je bilo razpisanih 60 nagrad, se je udeležilo več tisoč fotografov — amaterjev iz vseh držav, mnogo tudi iz Jugoslavije. Med nagradjenimi je tudi Ljubljaničan g. Ante Koričnik, ki je prejel za dva lepa posnetka, motiva iz naših planin dve nagradi ter je bil odlikovan s Perutzovo kolajno. Nagradne slike in kolajno so izložene v Zvezni knjižarni, nasproti glavne pošte, G. Koračiču k lepemu uspehu čestitamo!

Knjiga Jugoslovena, o kateri govori vsa Amerika. Slovenec Alojz Adamič, 22 let star, je prišel v Ameriko leta 1913. Delal je v raznih krajih kot navaden delavec. S pisateljskim se je začel ukvarjati, ko je se delal v dokih v San Pedru v Kaliforniji. Leta 1928. je znana revija »The Mercury« objavila njegovo prvo novelo. Sledilo so njegovi članki v raznih ameriških revijah. Lani je izšla njegova prva knjiga pod naslovom »Dinamit«, proizvod nekorega večletnega proučevanja borbe med delom in kapitalom v Ameriki. Prikazane so vse strani velike borbe. Pisatelj je ostal nevtralen opazovalec, ki navaja le dejstva in dokumente, ki so važni za soci-

Zvočni kino Ideal

Danes premiera zvočnega filma mojstrovine slavnega režiserja:

F. W. MURNAU-A

4 vragi

v naslovni vlogi:

Janet Gaynor, Charles Morton, Mary Duncan, Nancy Drexel.

Ljubezen cirkuške artistinje in ljubezen tajstinsvene dame! Danes ob 4., 7. in 9. uri! Pozor: dveurne predstave!

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani. Številke za množico kraja pomenijo: 1 čas opazovanja, 2 stanje barometra, 3 temperatura, 4 relativna vlažnost, 5 smer in brzina vetra, 6 oblakost 1-10, 7 vrsta padavine, 8 padavine v mm. — Temperatura: prvi številke pomenijo najvišjo drugo najnižjo. 24. novembra. Ljubljana 7. 78,5. 2,6. 80. tih. 10. — — Maribor 7. 76,7. — 0,4. 96. tih. 10. — — Zagreb 7. 76,2. 0,8. 88. ESE. 10. — — Beograd 7. 76,8. — 2,6. 94. SE. 10. — — Sarajevo 7. 76,6. — 4,8. 94. tih. 0. — — Skopje 7. 77,0. 0,3. 92. SE. 10. — — Kumber 7. 76,5. 7,9. 99. tih. 6. — — Split 7. 76,4. 4,2. 68. NE. 6. — — Rab 7. 76,2. 5,3. 48. tih. 1. — — Temperatura: Ljubljana 3,4. 1,5. Maribor 3,1. — 0,4. Zagreb 3,5. 0,5. Beograd 4,1. — 1,7. Sarajevo 4,4. — 5,2. Skopje 6,3. 0,0. Kumber —, 5,8. Split 11,2. 3,9. Rab —, 3,0. Sonce vzhaja ob 7,9. zahaja ob 16,24. Luna vzhaja ob 15,20. zahaja ob 6,31.

Penkala

enke in anoane baterije dajejo jako svetlobo, trajajo dolgo in zato so najbolj zahtevane 320

Pred porodom

Ako želite, da bo vaše dete močno morate odpruost svojega organizma povečati s krepko hrano. Ako hočete jemati Ovomaltine za zajetek ali za jutro, boste lahko sami došli, in vase dete se bo razvijalo zdravno in močno.

Ovomaltine, zdrava krepilna hrana vsebuje v svojih topljivih zrnih semo najbolj zdravne hranilne snovi, ki se jih pridobiva z znanstvenim postopanjem iz slada, svežega mleka in svežih jaje, katerim je radi boljega okusa pridejan kakao.

Na zahtevo pošljemo vzorec zastoj. Cena male skatlice 16 dinarjev.

Dobiva se povsod.

Dr. A. Wander d. d., Zagreb

OVOMALTINE

krepi materin organizem.

stole po sobi in groziti ostalim gostom Pavko je grozil z bajonetom, Matjašič pa je streljal z revolverjem v strop Matjašič je tudi vrzel kozarec v noko ženo. Gostilničar trpi škodo na razbiti posodi in stolih 250 Din. Razgračca se bosta morala zagovarjati pred sodiščem.

Krvav zločin se je primeril v nedeljo zvečer na Drečjem vrhu pri Trebelnem. Nesrečna pijača je zopet povzročila pretep, v katerem je izgubil življenje 21letni Zgajnarjev France iz Pokleča pri Trebelnem. Deljanje so osumili nekoga hlapca iz Mokronoga in njegovega tovariša iz Hrastovca, ki sta se na Drečjem vrhu mudila zaradi kupčevanja s konji. Uvedena je natančna preiskava.

Kitajski roparji ugrabili slovenskega misijonarja. Kaker doznava »Amerikanski Slovenec iz Hankova, so kitajski banditi ugrabili slovenskega misijonarja frančiškana p. Baptista Turka, ki je v zadnjem času v okolici Hankova oskrboval misijonska strošča in bil obenem misijonar obsežne predmetne županje. Na misijonar postaja Kihov so ga zajeli roparji in odvedli s seboj. Pater Turk je po rodu iz Toplice na Dolenskem, rojen 1874. Ko je bil posvečen za duhovna se je prignil za kitajski misijon in deluje tamkaj že trideset let. Njegova sedanja usoda ni znana.

Strastno kajenje tvori rumene, rujave ali črne obločke na zobeh za kadičje in kadičje je zatorej redno, dnevno večkratno čiščenje zob z zobno pasto Odol neobhodno potrebno, ako hočete preprečiti potemtpej zobovja. Zobna pasta Odol čisti zobovje zanesljivo, ne da bi se lotelava njegove sklenine, zobna pasta Odol ima zaradi velike vsebine koloidalnih sestavin največjo absorbeljsko moč; zato odstranjuje vse nečistote, nepriznati zadah in vsa barvila, ki morda zaradi kajenja ali od jedi in pijače lepijo na zobovju in lahko povzročajo njegovo umazanost. Zobna pasta Odol ustvarja bele zobe in čisti dihanje.

Tovarna Jos. Reich sprejema mehko in škrobjeno perilo v najlepšo izdelavo.

Iz Ljubljane

Jubilej zaslužnega narodnega delavca. Te dni je praznoval g. Indof Franc, višji monter v mestni elektrarni svojo 50 letnico. Redki so moške, ki so dobo svojo življenja tako intenzivno izrabili za nacionalno udeleževanje, posebno še v času, ko je poudarjanje svobodnega narodnega prepričanja bila ovsna reč. Naš jubilar je kot ustanovitelj Gospodarskega na prednega društva pri Sv. Jakobu, kot polgatelj temeljnega kamna Sokola IV, kot ustanovitelj Sokola IV, stal v prvih vrstah med narodnimi delavci. Bil je dolgo vrsto let odbornik šentjakobskega društva. Zaradi velikih zaslug za gasilstvo na Barju je bil imenovan za častnega člana. Posejal pa je svoje skrb tudi socialnemu udeleževanju, saj je bil eden rečnih za šentjakobski okraj in si je pridobil zaupanje in priznanje tudi med najbednejšimi. Ko obhaja jubilej tako plodonosnega dela, mu vsi prijatelji iskreno želimo še dolgo vrsto let.

Grafika na novinarskem koncertu. Na letošnjem tradicionalnem novinarskem koncertu bo nastopil tudi pevski zbor »Grafike«, ki bo pod vodstvom svojega dirigenta prof. A. Gröbminga zapel Foersterjevega »Spakata in Adamičeve »Završke fantes«. »Grafike« je nedavno v lepim uspehom nastopila pred razvajenim praskim občinstvom, kar je znak njenega stalnega izpopolnjevanja in napredka. Prav gotovo bo tudi nastop na ljubljanskem novinarskem koncertu pokazal vrline in odlike tega ambicioznega pevskega zbora iz vrst najozbiljnih sodelavcev novinarjev — naših vrlih grafičnih delavcev. Novinarski koncert bo 1. decembra ob 20. uri v Unionski dvorani.

Vseuč. profesor dr. A. Gosar nadaljuje danes ob 18. v zborniški dvorani univerze svoja predavanja o socioloških in ekonomskih osnovah moderne družabne reforme.

Božidar Jakac »O Ameriki« je naslov predavanju s filmom, ki ga priredi srednjesolska organizacija »Zare« na klasični gimnaziji danes ob 17. v dvorani Delavske zbornice. Umetnik nam bo v živi besedi in filmu, ki ga je sam izdelal na svojem potovanju, pokazal vse ameriške lepote in »grdote«, vsa glavna mesta in vse največje naravne in kulturne zanimivosti. To pot bomo gledali mesta Detroit, Chicago, Washington, Pittsburg in v zvezi z umetnikovim odhodom še enkrat New-York, potem Azore, Lissabono, Gibraltar in Marjorko. Glede na poučni pomen predavanja je vabljeno vse ljubljansko dijaštvo.

Alpinski film Durmitor v Ljubljani. SPD bo predvajalo v kinu Dvori alpinski film »Durmitor«. Film je last Hrvatskega turistskega kluba »Sljemena« in prikazuje v divnih slikah po svojih letovih znamenite, pri nas pa še skoro nepoznane planinske pokrajine gorovja Durmitorja in sosednih gorskih velikano. Volujaka, Magliča, Boča. Film je v glavnem delo predsednika HTK »Sljemena« g. dr. Gušića, ki je v družbi svoje soproge ponovno preotoval te kraje. Znan prelatatelj fotomater in filmski operator Karlo Koranec je vršil pri snemanju filma kinematografska dela. Njegovo ime jamči, da je film v teh nličen in estetskem pogledu prvovrsten.

Blago za zimske suknje

kamarn in športni ševiljot za obleke. Pliš in volneno blago za plašče in obleke. Najnovejši barvni in flaneli.

NAJUGODNEJSI NAKUP!

A. Žlender

LJUBLJANA, Mestni trg 22

šil v kovčegu ves potrebni instrumentarij. Može je potoval baš z Raketa, kjer je obiskal neko žensko. Arretiranec je nekaj zadnjih prestopkov priznal in bo v stvari uvedena obširna preiskava.

Na hodnikih justične palače se je danes zopet pojavil nesrečni hlapec Jernej Delavsko obločen, opirajoč se na palico je Janez Zajc iz ljubljanske okolice iskal svojo pravico. Na prsih nosi napis slepa. Vodil ga je po hodnikih njegov brat, ki je pravil, da je bil stari brat 10 let za hlačno garal je, a plačila ni prejel. Nesreča je hotela, da je ospeel in gosodar ga je odsvil. Kakor je zatrjeval, se bo vršila njegova velika razprava v začetku decembra.

Arstirana vlomilca. Na kolodvoru sta vlomila večeraj ponoči v zaprt vagon 2. znanja ljubljanska vlomilca, ki sta si prilastila več vreč riža. Odnesla sta ukradeni riž v neko stanovanje v predmestju, kjer so se nato pripravljali za kuhno. Prav tedaj pa je vstopil v stanovanje policijski agent, ki je oba tatova arretiral.

Izgubljeno. Neznanski pešaki v Kranju se je izgub. soboto zvečer ravljava listavca z gotovino Najbolj naj jo izročil pri železniški blagajni v Kranju ali oglašnem oddelku »Jutran« v Ljubljani.

Jadranska plesna vaja bo jutri točno ob 20 v Trgovskem domu. Pouchéno se najnovejši ples Vabljeno!

Otroške nogavice, rokavice, obleke, jopice in majice kupite najceneje! Sterk nasti Karničnik, Stari trg 18

ANT. KRISPER

MESTNI TRG

Moške nogavice

po Din 4, 5, 6-50

Krvavo uš zatiramo najbolj zanesljivo z Arborinom. Zahtevajte natančna navodila pri tvrdki: »CHEMOTECNA« družba z o. z. Ljubljana, Mestni trg 19 (na dvorišču).

Iz Maribora

Strokovni sestanek privatnih trgovskih namestencev in nameščenk bo v četrtek 26. t. m. ob 20. v novi dvorani Delavske zbornice v Mariboru, Sodna ulica 9 (palača OUZD). Obnavljavo se bo novi obrtni zakon. Pridite!

Vest o izstopu g. dr. Kaca iz občinskega sveta ne odgovarja. G. dr. Kac, ki je prvotno iz zdravstvenih razlogov nameraval odložiti občinski mandat, je to namero opustil.

Iz gledališča. Ob koncu tedna bo zopet premjera. Uprizorila se bo Gogoljeva »Zemlje«, izvrstna groteskna komedija, polna neodoljive komike in naš vse zavabnih situacij. Poslednja predstava »Konca potja«, prostreljive angleške vojne drame, ki je med letošnjimi dramskimi predstavami dosegla največji uspeh, bo jutri. — Gledališke abonente na bloke opozarjamo, da si blagovoljno nabavijo vstopnice pri dnevi blagajni, ker se lahko pripeti, da pri večerni blagajni ne dobe željenih mest, drugič se pa s tem tudi razbremenuje večerna blagajna.

Večer narodne odbrane na dan državnega praznika 1. decembra v dvorani »Uniona« bo velika manifestacija državne in nacionalne misli.

Z gradnjo Pohorske železnice bodo vendar pričeli prihodnjo pomlad. Tajništvo zadrge Pohorske železnice prosi svoje člane, naj vplačajo deleže po položnicah, ali pa direktno na račun zadrge pri Mestni hranilnici. Tudi inkasni oddelček pri Trgovskem gremiju bo pobiral deleže.

Iz Argentine je večeraj popoldne preko Amsterdama in Dumaja dopotoval večji transport naših izseljencev na državne stroške. Lačni in brez denarja se vračajo po šestih letih napornega dela in krvavega trpljenja v svojo domovino. Med njimi je bilo največ Dalmatincev.

Mi smo sirotinje Bosanci, a ne cigani, je v strahu tožila šestorica Bosancev na policiji, kamor jih je prignala vojaška patrulja. Prišli so peč iz Mure, si poliskali preročišče v stari lopi vojašnice Kralja Petra, kjer jih je zasačila vojaška straža. Ker so pošteni ljudje, jih je policija izpuščila.

Glavna vodovodna cev je počila. Na Slomskem trgu so večeraj zjutraj ob pol starih opazili vreti v močnem curku vodo iz zemlje, ki je skoro poplavila spodnji del trga. Počila je glavna vodovodna cev. V jutranjih urah so bili nekateri deli mesta brez vode. Ze v teku dopoldneva so napako popravili. Bajje je počila cev zaradi tega, ker se je spodnji del trga nekoliko vsedel, na mestu pa, kjer je počila cev, je trd, kamenit fundament neke nekdanje stare kleti, ki ni popustil.

Beračenje sotočevnih otrok se je začelo čase zelo razpaslo. Otroci beračijo od hiše do hiše, pa tudi na cesti nadlegujejo občinstvo. V mnogih primerih beračijo z vednostjo staršev, ki jim dajejo še potuho. Občinstvo naj ne poklanja mladim beračem nobenih milodarov, marveč jih naj prijavi predstojništvu mestne policije.

bioskopov. Grajski kino do vključno srede. Nemška veseloigra: »Moja žena, hobštaplerica«. Käthe Nagy, Grünbaum Alfred Abel. — Union kino od danes dalje Max Pallenberg v današnjem velikem filmu »Dobro grešnik«.

Najdeno kolo. Ob Brodu tik ob Dravi je našel dijak Albin Faletič še dobro ohranjen moško kolo. Izročil je policiji.

Iz Celja

Na velikem koncertu Celjskega pevškega društva, ki je član Jugoslovenskega pevškega saveza, bodo izvajane naslednje skladbe: Jenko-Hubad: Državna himna (mešan zbor), nato govor o pomenu praznika udeležanja, nakar sledi Mokranjčeva II. rakovet, Kimovčeva prekmurska: Gđa smo pšenici šil orat. In Lajčeva: Večerna pesem (mešan zbor). Česnokova ruska pesem za dva glasa in mešan zbor, dalje Rista Savina ob 28. št. 1. Barčca, motiv in besedilo iz Ziljske doline, posneta z narodnih popevk F S Kuhaca (mešan zbor) in Risto Savinova ob 28. št. 2. Stan sem tvoj (mešan zbor) V drugem delu koncerta bo A Foersterjeva balada »Turki na Sleviče za soli, moški zbor, mešan zbor in orkester. Solospevi: sopran ga

Kino Ljubljanski dvor
Telefon 2730

Premiera! **BEBE DANIELS**
v vlogi reporterja ob napetih dogodkih

Lov za senzacijami

Ob 4., pol 8. in 9. Cene 4 in 6 Din.

Thalerjeva, mezzosopran g. Rajhova, tenor g. Živko in bas-bariton g. Pink. Dirigent g. Poo Segula. Koncert se bo vršil v veliki dvorani Celjskega doma in se bo pričel ob 20 v torek 1. decembra.

Unija stavbniških delavcev v Celju je imela v nedeljo izredni občini zbor v gostilni »Pri angelu«, na katerem je sklenila pristop k Narodni strokovni zvezi. Iz Ljubljane sta prišla centralni tajnik NSZ Kravos in predsednik stavbniških delavcev g. Galjot. Izvolil so je novi odbor s predsednikom g. Lebičem in tajnikom Vrečarjem. Poročilo se je tudi o akciji NSZ za doseg kolektivne pogodbe, ki naj uredi delovno razmerje med stavbeniki in delavstvom.

Racija. Polletja je izvirala v nedeljo čen ponedeljek, kar je bilo že nujno potrebno, v velikem slogu zasnovano raciono pri kapucinskih, na Jožefovem hribu in po okoliških šupah in kozoletih. Plen je bil precej številčen, obenem pa tudi zelo žalosten. Med aretiranci prevladujejo mladi ljudje med 20. in 30. letom. Med drugimi sta bila prjeta znani nasilne Vinko Pratermer iz Loča in 25 letni delavec Franca Jug iz Dramelja, ki je ukradel pred todom Fazarinčevemu hlapcu na Ostrožnem pri Celju obleko in par čevljev. Večina aretirancev že nad 1 leto ni iskala nobenega poštenega dela, temveč se je preživljalva z beranjenjem ali s tatvinami. Aretiranci sta bili tudi dve ženski. Vsi aretiranci so bili izročeni sodišču.

Drzna tatvina. Orožništvo v Starih zasleduje 30 letnega trgovskega potnika Jožeta Podgajca, ki je prišel predvčerajšnjim iz neki kmetici v Bežigrad pri Teharju in mu ponudil v nakup ženske nožavice. Med prodajo si je naskakrat zaželel sveže vode, ki jo je kmetica odšla iskat. Ko se je čez nekaj časa vrnila z vodo, jo je Podgajec rekel, da nič ne da in je nazaj odšel. Šele čez nekaj časa je kmetica ugotovila, da ji je potnik odnesel iz omare 330 Din.

Tatvina v stanovanju. V stanovanju s. Franca Žuže na Jožefovem hribu je tat ukradel iz predstobe črno moško zimsko suknjo, vredno 700 Din. Polletno prošlo prebivalca, da bi posvetila pažnjo tudi Jožefovemu hribu, ker se v tamkašnji koloniji vli kljub dnevno mnogo raznih pohlačev.

Mestni kino bo predvajal drami ob pol 21. zvočni film »Ljubezno preko gorbe« iz nemškega častnega življenja.

Izgubljeno kolo. Posesnik Ivan Rozman iz Arle vasi je izgubil 18 t. m. na cestni med Celjem in Petrovcami svoje črne pleskano moško kolo znanke sive, vredno nad 1500 Din, s tovarniško števil. 199.028. Najdatelj naj kolo odda pri celjski policiji.

Iz Tržiča

Nenadna smrt. Kdo izmed sejmarijev ni poznal priobčljene čevljarice iz Tržiča je Franje Marokove? V nedeljo je opoldne vsa vesela sedla h kosilu, potem ko se je pripravila na dvodnevno potovanje na sejm. Med kosilom se je s svojim soprogom, znanim muzikom Marokom Zaničem, veselo pogovarjala in delala načrte za prihodnost. Skoro je bil obed že pri kraju. Soprog se je trenutek zapustil s kroja. Ko se je vrnil je bila gospa Franca že mrtva. Med kosilom jo je zadela srčna kap in vsika pomoč je bila izključena. Tako hitro je odšla od nas markantna tržičska osebnost, vedno zabavna, vedno vesela Marokova Franca. Ob njeni smrti za žalostno iskreno vsi njeni številni prijatelji in njen sorog Zanič. Pogreb je bil v torek popoldne. Naj ji bo zemljiča lahka!

Iz Kamnika

ka— Za lovec! Sresko načelstvo je razglašilo ostre odredbe za one lovece, ki bi pobilali srne mladice. Kakor znanec, je bil odločen srn do letos zabranjen, ker so prejšnje hude zime zelo uničile srnjad in je bila nevarnost, da se s odstrelji zaradi uniči.

Iz Trbovelj

— 50 letnica rudniškega gasilskega društva. V soboto je obhajalo rudniško prostovoljno gasilno društvo 50 letnico obstoja z interno prireditvijo. Vrlemu gasilnemu društvu k temu častitljivemu jubileju čestitamo in mu želimo tudi v bodočnosti najlepšega razmaha.

— Proslava 1. decembra. Sokol bo pridelal na praznik učenjstva slavnostno akademijo z izbranim sporedom. Akademija bo v Sokolskem domu. Začetek ob 19.30. Spored: slavnostni govor, deklaracije, razdelitev diplom za župne točke.

— Najlepše darilo za očrta se »Jutrovi« romani, za mladino pa »Jutrovo« mladinske knjižice. Dobe se v podružnici »Jutra«.

Iz Slovenjradca

— Velik pevski koncert bo prirejen v sredo 29. t. m. ob 4. popoldne v veliki dvorani Sokolskega doma. Ker bo koncert v prazno 80 letnice skladatelja Huguolina Sattnerja, se bodo izvajale po večini njegove skladbe.

— Akademijo za 1. december pripravila tukajšnji Sokol. To bo najlepša prireditvev v sezoni.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA.
Začetek ob 20
Sreda, 25.: Kralji na Betanovi. C.
Četrtek, 26.: Takšna je prava A.

LJUBLJANSKA OPERA.
Začetek ob 20
Sreda, 25.: Kottova E.
Četrtek, 26.: Leteč Holandec. D.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20
Sreda, 25.: Zaprtlo.
Četrtek, 26.: Konec poti. D. Zadnjič v sezoni.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20
Sreda, 25.: Zaprtlo.
Četrtek, 26.: Konec poti. D. Zadnjič v sezoni.

GLEDALIŠČE

LJUBLJANSKA DRAMA.
Začetek ob 20
Sreda, 25.: Kralji na Betanovi. C.
Četrtek, 26.: Takšna je prava A.

LJUBLJANSKA OPERA.
Začetek ob 20
Sreda, 25.: Kottova E.
Četrtek, 26.: Leteč Holandec. D.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20
Sreda, 25.: Zaprtlo.
Četrtek, 26.: Konec poti. D. Zadnjič v sezoni.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20
Sreda, 25.: Zaprtlo.
Četrtek, 26.: Konec poti. D. Zadnjič v sezoni.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20
Sreda, 25.: Zaprtlo.
Četrtek, 26.: Konec poti. D. Zadnjič v sezoni.

Mariborsko gledališče

Začetek ob 20
Sreda, 25.: Zaprtlo.
Četrtek, 26.: Konec poti. D. Zadnjič v sezoni.

SOKOL

Brat Janko Sajovic — mrtev

Sokolstvo na Gorenjskem preveča danes globoko žalost. Odšel je nenadoma v večnost neumorni brat Janko Sajovic, bivši dolgoletni starosta sokolske župe v Kranju, društveni starešina, svojčasni vadiitelj in načelnik društva v Kranju. Odšel je bore, ki je od rane mladosti pa do pozne moške dobe izpolnjeval vso vsak ukaz svojega naroda in domovine.

Br Janko Sajovic je spadal v ono trojico bratov Evgena, Gvidona in Janka, ki so si v skupnem delu pridobili izredno velikih zaslug za sokolsko stvar in samo v Kranju, temveč na Gorenjskem vobče. Vsi trije so bili tako prepričani o pravičnosti in potrebnosti sokolske misli in dejstevovanja, da so žrtvovali v ta namen ne samo samega sebe v polni meri, marveč so tudi doprinesli emonih žrtev dovolj, kadar je šlo za sokolsko stvar. Velik je bil njihov napor, da so ustvarili trdne temelje društvu v Kranju, nato pa so posvetili vsi trije vse svoje moči procvetu gorenjske župe, ustanovljene 1910 največ po njihovi inicijativi. Evgen je bil načelnik-koval, Gvidon je ustvarjal prve osnove kasnejemu prosvetnemu delu, Janko pa je tedaj načelnik-koval kranjskemu društvu ter opravil razne funkcije v župi, dokler ni bil izvoljen za župnega starosta za dolgo vrsto let.

Seme, vsajeno ob sodobovanju br. Janka je obrodilo obilno sad. Ako si danes ogledamo stanje Sokolstva na Gorenjskem, opazimo, da je številno društvo preselilo iz številno 25, da stoji čela vrsta sokolskih domov. Štom in v vsod vlada živahno delo in plemenito tekanje med ediničeni. In sedaj ko gre njegovo seme v klesje, brata Janka ni več.

Gorenjski Sokoli in Sokolice naj nadaljujejo delo, zagnato pred dvema desetletjema tako skromno, toda s polnim in vloženiem in vero v uspeh. Najlešče bo živel spomin nobotnega brata Janka med nami in njegovemu ničevju nasle vsi jih želimo izpolnjevati tako, kakor jih je on dolga desetletja pred nami. To bo niemu najlepši spomenik, spomenik dela.

Počivaj v miru, dragi brat Janko!

GOSPODARSTVO

Naš izvoz v oktobru

Generalna direkcija carin je objavila podatke o našem izvozu v letošnjem oktobru. V tem mesecu smo izvozili 279.000 ton (lani v oktobru 409.200 ton) v vrednosti 387,3 milijona Din nasproti 602,1 milijona Din v istem mesecu prejšnjega leta. Nasproti lanskemu oktobru se je torej naš izvoz po količini zmanjšal za 31,7 odst. po vrednosti pa za 27,8 milijona Din ali 41,5 odst.

Pšenice smo v oktobru izvozili 4190 vagonov v vrednosti 50,4 milijona Din. Koruze pa le 86 vagonov za 0,9 milijona Din. Izvoz svežega sadja je znašal 1437 vagonov za 28,7 milijona Din. dalje smo izvozili konj za 2,8. goveda za 1,9 svinj za 32,7, drobnic za 12,1 in perutnine za 8,6 milijona Din. Izvoz mesa je dosegel vrednost 12,4. izvoz jalec pa 14,2 milijona Din. Slab je bil izvoz gradbenega lesa (53.270 ton, 50,2 milj. Din) in izvoz drv (33.064 ton, 6,2 milj. Din).

Gibanje našega izvoza v prvih 10 mesecih tega leta v primeru z lanskim izvozom je bilo naslednje (v milijonih Din):

	1931	1930	
I. polletje	2315,7	3362,4	-1046,7
jujulj	351,3	513,9	-126,6
avgust	584,4	569,2	+15,2
september	430,6	539,4	-128,7
oktober	387,3	652,1	-274,8
	4099,4	5666,9	-1597,5

Nazađovanje našega izvoza po vrednosti znaša za prvih 10 mesecev nasproti prejšnjemu letu že 1597,5 milijona Din ali 28,2 odst.

Naraščanje našega tovarnega prometa. Dočim je še v prvem letošnjem četrtletju naš tovarni promet precej zaostajal za prometom v preteklem letu, vidimo tako v drugem, kakor tudi v tretjem letošnjem četrtletju znatno izboljšanje. Skupaj je bilo v drugem in tretjem letošnjem četrtletju na naših železniških naloženih 863.423 vagonov nasproti 805.366 v preteklem letu in 897.850 v istem razdobju l. 1929. Kakor vidimo, se je v drugem in tretjem letošnjem četrtletju naš tovarni promet znatno dvignil in je skoro dosegel promet v l. 1929. V tem razdobju je bilo letos na naših železniških naloženih 59.057 vagonov več, kakor v l. 1930, in le za 32.776 vagonov manj nego v istem razdobju 1929. leta. Povečanje znaša nasproti lanskemu letu skoro 7 in pol odstotka. Kakor znano igra med simptomi konjunkturnega razvoja železniški promet važno vlogo.

Ameriška posojila inozemstvu. Vloga Zedinjenih držav v pogledu plasiranja inozemskih posojil je zadnja leta zaradi gospodarske krize vdan manjša. Povojne dolgoročne naložbe ameriškega kapitala v inozemstvu znašajo sedaj 15,7 milijard dolarjev, vrhu tega terjajo Zedinjene države od Evrope še 11,6 milijarde dolarjev vojnih dolgov (pred vojno je bilo inozemstvo zadolženo v Zedinjenih državah le za 2 milijardi dolarjev). Od skupne vsote po vojni plasiranega kapitala v inozemstvu (torej od 15,7 milijarde dolarjev) odpade 4930 milijonov dolarjev na Evropo, 3842 milijonov na Kanado in 3042 milijonov na Južno Ameriko. Zadnje etpa je prirastek teh naložb v inozemstvu vedno manjši. Dočim je bilo v Zedinjenih državah leta 1927 plasiranih 1337 milijonov dolarjev novih posojil (no odbitku odplačanih), leta 1928. pa še za 1251 milijonov dolarjev, je ta znesek že leta 1929. padl na 671 milijonov, lani se je prehodno dvignil na 905 milijonov, letos pa znaša v prvih 9 mesecih komaj 233 milijonov. Od leta 1929. ne dajejo Zedinjene države inozemstvu v obliki dolgoročnih posojil niti oni znesek več, ki ga dobivajo od obresti od prejšnjih posojil.

Velika redukcija z žitom posejane površine v Kanadi. Kanadski Dominion Board of Statistics cenil površino ozimne pšenice

Sport

Moto-savez kraljevine Jugoslavije

Pod vodstvom g. Eda Funka se je vršila v nedeljo v Jeogradu VIII. redna glavna skupščina Motosaveza kralj. Jugoslavije, katere se je udeležilo 18 moto-klubov z 91 glasovi. Obširno tajniško, blagajniško in poročilo Sportne komisije se je vzelo z odobravanjem na znanje ter se je odstopajočemu odboru izrekel absolutorij. Predsedniku g. Edu Funku se je izrekla posebna zahvala za neumorno delovanje v savezu ter se mu je ob tej priliki izročila velika bronzasta plaketa.

Osvojiti se je predlog I. Hrv. Motokluba, da mora savez vse potrebno ukreniti, da izposluje od državnih železnic 50% popust za veritificirane vozače in za prevoz motociklov. Dalje se je sprejel predlog da mora vsak klub plačati članarino najkasneje do 15. marca poslovnega leta, sicer bo moral plačati ponovno prijavnino. Predpisano tako za dirke, kakor tudi tako za veritificiranje članov mora vsak klub plačati že vnaprej. Klasifikacija državnega prvenstva se bo odslej vršila na točke, in sicer se bodo dirke za državno prvenstvo vršile kot cestne gorske in dirkališčne dirke. Savez v bodoče ne bo financiral državnoprvenstvenih dirk, pač pa bodo posamezni klubi v lastnem delokrogu priredili prvenstvene dirke. Za gorsko prvenstvo se določa za bodočo sezono dirka na Ljubelju, katere izvedba je poverjena Motoklubu »Ilirija« v Ljubljani.

Naslednji novi odbor je bil izvoljen so: glasno: predsednik g. Eda Funk, Zagreb; podpredsednik: dr. Teša Bogosavljević (Motoklub Beograd), Jaka Gorjanc (Motoklub »Ilirija«, Ljubljana), Rudolf Rakovina (I. Hrv. Motoklub, Zagreb); tajnik: Radović in Ječić (I. Hrv. Motoklub, Zagreb); Kenec Vekoslav (Motoklub »Ilirija«, Ljubljana); blaginjak: Bethelm Pavel (Zagreb); arhivar: Hrašnan Anton (Zagreb); načelnik sportne komisije: Strzalkowsky Josip (I. Hrv. Motoklub Zagreb); odborniki: Virc Branišlav (Beograd), Gattin Jaki (Split), Pavelić (Osijek), Fröbe Šim (Zagreb); revizorji: Faber in Cavor (Zagreb), Poljaković (Novi Sad).

V smislu soplasnega sklenla Savezne uprave se bo naslednja glavna skupščina vršila v Ljubljani.

Blagovna tržišča

Novosadska blagovna borza (24. t. m.)
Tendencija stalna: promet 26 vagonov. Rž: baška 147,50 — 152,50; Oves: baški, sremški, slavonski 125 — 130. Jelnine: baški, 64 kg 122,50 — 127,50; baški, sremški, pomladni, 67,68 kg 107 — 170. Koruza: baška, stara 102,50 — 105; sremška, stara, okolica Indija 102,50 — 105; okolica Sid 105 — 107; baška, nova, s kakovostno garancijo 63 — 65; baška, sremška, nova za december — januar 67,50 — 72,50; za mare — maj 84 — 85; banaška, nova 62 — 64; baška, sušena 83 — 85; sremška, sušena 84 — 86; banaška, sušena 81 — 83. Moka: baška in banaška postaja 205 — 206; 300 — 380; 2: 340 — 360, 3: 395 — 415; 4: 275 — 285; 5: 190 — 200; 6: 122,50 — 127,50. Otrubi: baški in sremški 85 — 90; banaški 80 — 85. Fižol: baški, sremški, banaški, 2: 185 — 200.

Somborska blagovna borza (24. t. m.)
Tendencija mirna. — Promet: 52 vagonov. Oves: baški, sremški in slavonski 125 do 130 Rž: baška 147,50 — 152,50. Koruza: baška stara 102,50 — 105; baška nova 61 do 62; za december — januar 67,50 — 72,50; za mare — april 83 — 85; baška sušena 82 do 84. Moka: baška 205 — 206; 300 — 380; 2: 340 — 360; 3: 395 — 415; 4: 275 — 285; 5: 190 — 200; 6: 122,50 — 127,50. Otrubi: baški 87,50 — 92,50.

Budimpeštanska terminska borza (24. t. m.)
Tendencija za koruzo čvrsta, v ostalem slabja; promet srednji. Pšenica: za decem-

Elektri.
Zagreb. Državne vrednote: Vojna škoda aranžma in kasa 275 den., za november 276 do 278, za december 276 — 278, 4% agrarne 50 — 92, 7% investicijske 62,50 den., 7% Blair 55 — 57, 8% Blair 62 — 65, 7% Drž. hipotek. banka 61 den., 6% bebuške 43—44.

Beograd. Vojna škola 276,50, 275 zakl., investicijske 64 — 65,50, 4% agrarne 31 do 34, 6% bebuške 44 — 44,50, 8% Blair 66,50 bl., 7% Blair 59 bl., 7% Drž. hipotek. banka 63 bl., Narodna banka 4880 bl.

Elektri.
Zagreb. Državne vrednote: Vojna škola aranžma in kasa 275 den., za november 276 do 278, za december 276 — 278, 4% agrarne 50 — 92, 7% investicijske 62,50 den., 7% Blair 55 — 57, 8% Blair 62 — 65, 7% Drž. hipotek. banka 61 den., 6% bebuške 43—44.

Beograd. Vojna škola 276,50, 275 zakl., investicijske 64 — 65,50, 4% agrarne 31 do 34, 6% bebuške 44 — 44,50, 8% Blair 66,50 bl., 7% Blair 59 bl., 7% Drž. hipotek. banka 63 bl., Narodna banka 4880 bl.

Elektri.
Zagreb. Državne vrednote: Vojna škola aranžma in kasa 275 den., za november 276 do 278, za december 276 — 278, 4% agrarne 50 — 92, 7% investicijske 62,50 den., 7% Blair 55 — 57, 8% Blair 62 — 65, 7% Drž. hipotek. banka 61 den., 6% bebuške 43—44.

Beograd. Vojna škola 276,50, 275 zakl., investicijske 64 — 65,50, 4% agrarne 31 do 34, 6% bebuške 44 — 44,50, 8% Blair 66,50 bl., 7% Blair 59 bl., 7% Drž. hipotek. banka 63 bl., Narodna banka 4880 bl.

Elektri.
Zagreb. Državne vrednote: Vojna škola aranžma in kasa 275 den., za november 276 do 278, za december 276 — 278, 4% agrarne 50 — 92, 7% investicijske 62,50 den., 7% Blair 55 — 57, 8% Blair 62 — 65, 7% Drž. hipotek. banka 61 den., 6% bebuške 43—44.

Beograd. Vojna škola 276,50, 275 zakl., investicijske 64 — 65,50, 4% agrarne 31 do 34, 6% bebuške 44 — 44,50, 8% Blair 66,50 bl., 7% Blair 59 bl., 7% Drž. hipotek. banka 63 bl., Narodna banka 4880 bl.

Elektri.
Zagreb. Državne vrednote: Vojna škola aranžma in kasa 275 den., za november 276 do 278, za december 276 — 278, 4% agrarne 50 — 92, 7% investicijske 62,50 den., 7% Blair 55 — 57, 8% Blair 62 — 65, 7% Drž. hipotek. banka 61 den., 6% bebuške 43—44.

Beograd. Vojna škola 276,50, 275 zakl., investicijske 64 — 65,50, 4% agrarne 31 do 34, 6% bebuške 44 — 44,50, 8% Blair 66,50 bl., 7% Blair 59 bl., 7% Drž. hipotek. banka 63 bl., Narodna banka 4880 bl.

Elektri.
Zagreb. Državne vrednote: Vojna škola aranžma in kasa 275 den., za november 276 do 278, za december 276 — 278, 4% agrarne 50 — 92, 7% investicijske 62,50 den., 7% Blair 55 — 57, 8% Blair 62 — 65, 7% Drž. hipotek. banka 61 den., 6% bebuške 43—44.

Beograd. Vojna škola 276,50, 275 zakl., investicijske 64 — 65,50, 4% agrarne 31 do 34, 6% bebuške 44 — 44,50, 8% Blair 66,50 bl., 7% Blair 59 bl., 7% Drž. hipotek. banka 63 bl., Narodna banka 4880 bl.

Elektri.
Zagreb. Državne vrednote: Vojna škola aranžma in kasa 275 den., za november 276 do 278, za december 276 — 278, 4% agrarne 50 — 92, 7% investicijske 62,50 den., 7% Blair 55 — 57, 8% Blair 62 — 65, 7% Drž. hipotek. banka 61 den., 6% bebuške 43—44.

Beograd. Vojna škola 276,50, 275 zakl., investicijske 64 — 65,50, 4% agrarne 31 do 34, 6% bebuške 44 — 44,50, 8% Blair 66,50 bl., 7% Blair 59 bl., 7% Drž. hipotek. banka 63 bl., Narodna banka 4880 bl.

Elektri.
Zagreb. Državne vrednote: Vojna škola aranžma in kasa 275 den., za november 276 do 278, za december 276 — 278, 4% agrarne 50 — 92, 7% investicijske 62,50 den., 7% Blair 55 — 57, 8% Blair 62 — 65, 7% Drž. hipotek. banka 61 den., 6% bebuške 43—44.

Lasje, negovani s Pixavonom imajo čudovit, svilen blesk in krasen diskreten in aperten vonj.

Pixavon dobi se sedaj tudi v formi Shampoona

Borze

24. novembra.
Na ljubljanski borzi so se danes devize Newyork, Bruselj, Amsterdam in Pariz precej okrepile, in tudi ostale devize so nekoliko čvrstejše, je Curih je nadalje nespremenjen, dočim je London zopet popustil.

Na zagrebškem efektivem tržišču se je vojna škoda trgovala po nespremenjenih tečajih in sicer za november po 276 in za december po 278 v ostalih državnih papirjih ni bilo prometa in tudi za dolarska posojila ni bilo posebnega zanimanja.

Devize
Ljubljana. Amsterdam 2273,78 — 2280,62, Bruselj 785,94 — 788,30, Curih 1098,45 do 1101,75, London 203,61—211,11, Newyork kabel 5676,26 — 5693,26, Newyork ček 5654,26—5671,26, Pariz 221,83—222,49, Praga 167,84 — 168,34, Trst 288,74 — 294,74.

Zagreb. Amsterdam 2273,78 — 2280,62, Bruselj 785,94 — 788,30, London 203,61 do 211,11, Milan 288,74 — 294,74, Newyork kabel 5676,26 — 5693,26, Newyork ček 5654,26 do 5671,26, Pariz 221,83 — 222,49, Praga 167,84 — 168,34, Curih 1098,45 — 1101,75.

Curih. Beograd 905. Pariz 20195, London 18,80, Newyork 516,60, Bruselj 71,55, Milan 26,60, Madrid 43,60, Amsterdam 206,90, Berlin 122,30, Stockholm 100, Oslo 100, København 100, Sofija 3,73, Varšava 57,40, Bukarešta 8,05.

Elektri.
Zagreb. Državne vrednote: Vojna škola aranžma in kasa 275 den., za november 276 do 278, za december 276 — 278, 4% agrarne 50 — 92, 7% investicijske 62,50 den., 7% Blair 55 — 57, 8% Blair 62 — 65, 7% Drž. hipotek. banka 61 den., 6% bebuške 43—44.

Beograd. Vojna škola 276,50, 275 zakl., investicijske 64 — 65,50, 4% agrarne 31 do 34, 6% bebuške 44 — 44,50, 8% Blair 66,50 bl., 7% Blair 59 bl., 7% Drž. hipotek. banka 63 bl., Narodna banka 4880 bl.

Blagovna tržišča
ZITO
+ Novosadska blagovna borza (24. t. m.)
Tendencija stalna: promet 26 vagonov. Rž: baška 147,50 — 152,50; Oves: baški, sremški, slavonski 125 — 130. Jelnine: baški, 64 kg 122,50 — 127,50; baški, sremški, pomladni, 67,68 kg 107 — 170. Koruza: baška, stara 102,50 — 105; sremška, stara, okolica Indija 102,50 — 105; okolica Sid 105 — 107; baška, nova, s kakovostno garancijo 63 — 65; baška, sremška, nova za december — januar 67,50 — 72,50; za mare — maj 84 — 85; banaška, nova 62 — 64; baška, sušena 83 — 85; sremška, sušena 84 — 86; banaška, sušena 81 — 83. Moka: baška in banaška postaja 205 — 206; 300 — 380; 2: 340 — 360, 3: 395 — 415; 4: 275 — 285; 5: 190 — 200; 6: 122,50 — 127,50. Otrubi: baški in sremški 85 — 90; banaški 80 — 85. Fižol: baški, sremški, banaški, 2: 185 — 200.

Somborska blagovna borza (24. t. m.)
Tendencija mirna. — Promet: 52 vagonov. Oves: baški, sremški in slavonski 125 do 130 Rž: baška 147,50 — 152,50. Koruza: baška stara 102,50 — 105; baška

Iz življenja in sveta

Kitajski bojkot japonskega blaga

Po vsej ogromni kitajski državi je povzročil japonski vpad v Mandžurijo velik odpor. Po vseh mestih se širi propaganda za bojkot japonskega blaga — edino sredstvo, ki je preostalo Kitajski. Slika kaže kitajskega cestnega govornika, ki poziva množico na bojkot

Mesec zakriva zvezde

Zanimiv in redek pojav na nebu

Predstavljamo si nepregledno vojsko zvezd na nočnem nebu in ploščino meseca, ki roma med temi zvezdami. Človek bi mislil, da mora mesec na tem svojem potovanju vsak hip zakriti kakšno zvezdo. Toda to je velika zmotna.

S prostim očesom opazimo namreč komaj kakšnih 5000 zvezd, dasi bi sodili na prvi pogled, da jih je na smiselnost. Če upoštevamo površino vse nebesne kroglice, pride na vsako teh zvezd približno 8 kvadratnih stopinj neba. Na teh 8 kv. stop. bi spravili lahko 32 ščipov. Zdaj bomo razumeli, da mora mesec dovršiti dober kos svoje nebesne poti, preden zadene ob kakšno zvezdo, ki jo vidimo s prostim očesom.

Se daj pa traja, preden zakrije kakšno svetlo zvezdo, kajti svetlih zvezd je na nebu le malo. Tako je letošnje leto pokrilo eno svetlo stalnico, namreč Spiko v ozvezdju Devica — to pa izjemoma kar dvakrat, namreč 21. jul. in 14. sept. 19. jul. je pokrilo poleg tega ob belem dnevu premičnico Mart. Zanimiva pokritja zvezd po mesecu spadajo tedaj med redke nebesne prikazni.

Takšnemu pojavu bi prisostvovali lahko tudi danes — če bi nam bili oblak, naklonjeni. Ob 2. zj. je namreč ineseč potoval preko krasne zvezdne skupine Gostosevcev v ozvezdju Bika. Na žalost pa je ta dogodek zaradi neugodnih vremenskih prilik v naših krajih potekel brez sočevidev.

Marsikdo bo morda vprašal, ali imajo takšna pokritja zvezd po mesecu kakšen praktični pomen. Imajo ga še danes in so ga imela nekoč še v večji meri. Rabila so namreč brodnikom na visokem morju za točno določitev zemeljske dolžinske stopinje, do katere so priplopli s svojo ladjo. Astronom Tobias Mayer je prejel celo nagrado, ki jo je bil razpisal angleški parlament za izračunanje dolžinskih stopinj na morju s točnostjo do četrte stopinje. Mayerjeva metoda je temeljila na pokrivanju zvezd po mesecu. To je bil menda tudi edini primer v zgodovini, da je nekoč z mesecem kaj zaslužil. Ko so izumili natančne ladijske kronometre, je postala ta metoda seveda zastarela.

Dijaški nemiri na španskem

Zgoraj: zaprte trgovine v univerzitetnem delu Madrida. Spodaj: Aretacije upornih dijakov. Na španskih univerzah so organizirali katoliški dijaki ostre nemire. Morala je posredovati policija, ki je izvršila številne aretacije

Kakšno brzino vzdrži naše telo?

Pri zadnji tekmi za Schneiderjevo kupo se je pokazalo, kakšno grozovito brzino lahko vzdrži človeško telo brez škode. Polet v ravni črti in z brzino 700 km na uro ne povzroča nobenih posebnih sprememb v letalčevem telesu. Samo polet s takšno brzino v krivulji povzroči trenutno oslepelost, ki pa izgine takoj, čim pride polet spet v ravno smer.

Vzrok za to oslepelost je izredno velika sredobezna sila, ki poganja kri iz žil, ki oskrbujejo oko. V možganih se to po vsej priliki ne dogaja, ker pri poletu ni nastopilo krvno izpraznjenje v glavi, ki so se ga prej tako bali. Istotako ni letalec nikoli zaradi brzine poleta izgubil zavesti.

Operacije možganov

Na zadnji seji dunajske zdravniške družbe je predstavil znani kirurg dr. Schönbauer, ki je znan po svojih drznih in uspešnih operacijah možganov, zopet dva pacienta, ki jima je izrezal oteklino v možganih. Ker ga sama operacija ni zadovoljila, je v obeh primerih dodal lahno obsevanje z radijem, ki je prineslo dokončni uspeh. Oba pacienta, ki sta že umirala, sta danes spet zaposlena v svojem poklicu.

Takšni rezultati so bili še pred desetimi leti skoraj nemogoči in jih je pripisati tudi velikim napredkom zadnjih let glede diagnostike možganskih otekelin. Ugotovitev takšnih otekelin je radi nedolžnih prvih znakov zelo težka, še težja je seveda potem operacija in brez virtuozne operacijske tehnike se ne more posrečiti. Bolniki z oteklinami v možganih običajno umrejo in jim sama operacija dostikrat ne more več pomagati. Obsevanje z Roentgenovimi in radijskimi žarki podaljša včasih po takšnih operacijah življenje.

Spomenik maršalu Joffreu

V Rivesaitesu so slovesno odkrili spomenik zmagovalcu ob Marni

Steinachove operacije v službi živinorej

Švicarski živinozdravnik dr. F. Grüter iz Willisana je poskusil rešiti z enostranskim podvezanjem semenovodov po Steinachovi metodi plemenske bika, ki so bili brez vrednosti zaradi svoje nedostadne plojevalne zmožnosti. Eksperiment se je popolnoma posrečil v 75 odst. vseh primerov in ugodni vpliv operacije traja dalje. Potomci prej neplodovitih živali so povsem normalni.

Isti uspeh je dosegel dr. Grüter s prenosom spolnih žlez pri neplodovitih plemenskih kravah, ki so začele vrhu tega dajati neprimerno več mleka.

S svojimi poskusi je dr. Grüter torej dokazal, da se da po Steinachovi metodi živinoreja obvarovati težke škode. Še večjih uspehov pa si obeta od svojih najnovejših poskusov, ki grede za tem, da bi normalne mlade koristne živali napravili predčasno spolno zrele in sicer s presaditvijo žlez. Že telice dajejo tako operirane mleko in junci se lahko porabljajo za plemenjenje, kar seveda zelo povečava dobičke živinorej.

Mož, ki je končal svetovno vojno

Lady Houstonova, vdova po bogatem angleškem brodalastniku, je poslala ček za poldrug milijon dinarjev možu, ki je končal svetovno vojno in mu čestitala k njegovi zgodovinski ulogi.

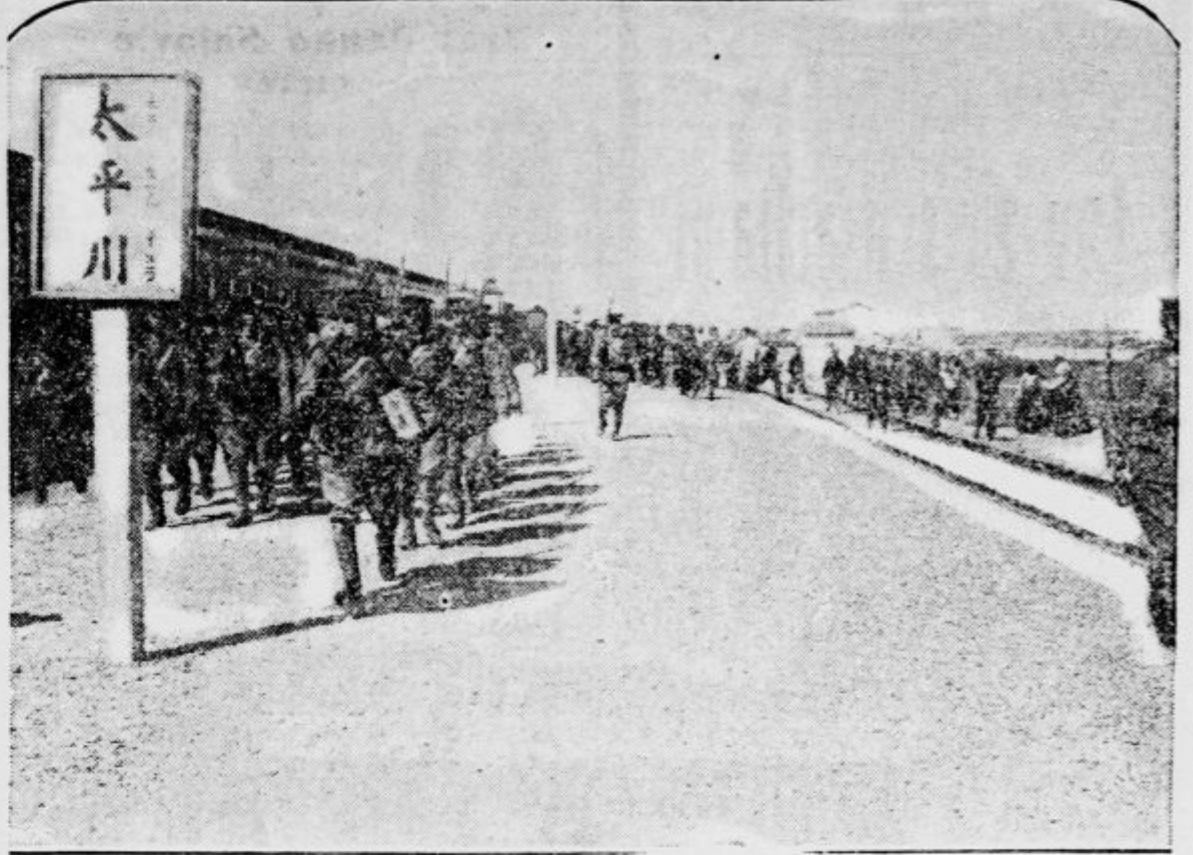
Ta mož je bivši angleški poročnik Rollings, sedaj policijski častnik. Kot vodja oddelka tankov je 1918 napadel nemški glavni stan v Framerville in je pri tej priliki odnesel Nemcem celo vrsto dokumentov in načrtov o tako zvani Hindenburgovi liniji. Ti dokumenti in načrti so izdali zaveznikom nemške položaje in nakane tako točno, da se Nemci niso mogli dalje braniti. To je bil začetek kane svetovne vojne.

Rollings sam ni vedel, kakšno uslugo je napravil zaveznikom s tem napadom. Šele neki angleški častnik je pozneje to razodel njemu in vsemu svetu.

Ali ste že naročnik slovenske ilustrovane tedenske revije „Življenje in svet“?

Iz ženske postal možki
Na kliniki prof. Vidakovicha v Segedinu so spremenili 32 letno hčer nekega kovaškega mojstra Valerijo G. z operacije iz ženske v moškega. Ze daj časa so se pri pacientki javljali znaki moškosti. Roke so ji postale moške, isto tako glas in po obrazu ji je pognala brada. Zopna se ji bila tudi ženska opravila in se je izučila kovaštva. Radi tega so se ji v rojstni vasi vsi smejali. V zadnjem času je začutila močne fizične bolečine in se je podala na kliniko prof. Vidakovicha. Prsnozdravniški preiskavi je bilo sklenjeno, da jo operirajo v moškega. To se je zgodilo in je uspelo. V matrici so jo že prekrstili v Valerijana.

K dogodkom v Mandžuriji

Oddelek japonskih vojakov straži kolodvor

Kako je postal Spada bandit

Ženska laž povzročila prvi uboj — Spadino pojmovanje prijateljstva in izdajstva

Ajaccio, sredi novembra. Med banditi, ki jih preganjajo orožniki in vojaštvo, je eden, čigar ime zavzame kot zvenk orožja. To je Andrea Spada, ki je podedoval po Romanettijevi smrti slavni naslov »Kraji makije«. Njegova zgodovina? Ona je majhen del zgodovine Korzike te tragične dežele krvne osvete. Romanetti je ubijal, da osveti svojo čast. Spada pa je postal razbojnik iz prijateljstva.

Oktober 1922. V Sarj d'Oraino, ljubljem mestecu istoimenskega okraja je veselica v polnem razmahu. Andrea Spada in njegova prijateljstva Stefanini in Rutili se veselo zabavajo v gostilni. Pred sabo imajo kozarce »ratafije«, neke vrste likerja, ki ga izdelujejo iz korziških črešenj in vina. Na drugem koncu vasi je plesna

da takoj razume. Izdaia je na Korziki nedopustljiva stvar. Rutilli udre v sobo evroje gostiteljice ter ubije njo in sina. Vsi trije nato planejo iz hiše baš v trenutku, ko so jo orožniki že obkrožili. Več strahov pade. Padejo pa tudi vodnik in trije orožniki. Spada in Rutilli sta sama proti dvasjetorici. Kljub temu prodreta obroč. Še en orožnik pade. Skoraj se jim je posrečilo pobegniti, ko napravi Rutilli neroden korak in izpodrsne. Orožniki skočijo po njem, Spada izstrelil zadnji strel in izgine v makijo. Rutilli je obojen na smrt, toda pomilošen. Na srečo, kajti Spada je bil prisegel, da bo onega dne, ko bo njegov prijatelj stonil na gilbotino, krvava noč na Korziki. Od dne, ko so Rutillija zaprli, je Spada živel sam in brez

Bianca Bonca (levo) in Bartoli (desno) v družbi korzijsan deklet

dvorana, kjer se vrte srečni parčki. Povod streljajo z revolverji in znak obtega veselja. To je krajevni običaj in prazniki se razlikujejo od ostalih dni samo po odmevu teh detonacij.

Tega dne so plesali in streljali v plesni dvorani več kot je bil drugače običaj. Nankrat vstopi neki mornar iz Ajaccia v spremstvu svojega dekleta Jaqueline Poli. Neki plesalec se predstavi Jaquelinini in jo prosa za ples, a ona ga odbije. Nastane prepir, spet zagrm strel, vendar ne v znak veselja, mornar se zgrudi na tla v mlaki krvi. Pritečejo orožniki. »Kdo je streljal?« Nihče ne odgovori. Na Korziki so ljudje navajeni molčati. Zdaj pa stopi Jaqueline iz množice in osumi Stefaninja. Vsi protestirajo, ker ga ni nihče videl v dvorani. Toda ona vztrajno trdi, da je videla Stefaninja, kako je streljal. Orožniki se razkropo na lov za morilcem. Sedeč mirno ob mizi v družbi Spade in njegovih prijateljev v neki gostilni na drugi strani vasi igra Stefanini karte. V dvorano stopijo orožniki ter ga skušajo prijeti. Mož ves začuden vstane ter se začne braniti. »Kaj mi hočete?« »Ubili ste mornarja.« »Kaj pravite?« »Da tam zdočaj pravkar, v plesni dvorani. Jaqueline Poli vas je spoznala.« »N: res. Jaz nisem ves popoldne zapustil gostilne!«

Tedaj se dvigne Spada in nestopi v obrambo svojega prijatelja. Orožniki mu zagroze, naj bo miren, če ne bo nekih posledic. Smeje se jim. Dva orožnika Rigaut in Parent porabita sedaj Stefaninja in njegoveta prijatelja ter ju skušata odvesti. Spada zaigrabi za samokres »Pustite ju!«

»Nek!« Pustite ju, vam pravim.« »Nek!« V tem hipu zasmetita dva strela in oba orožnika se zgrudita na tla. Spada obhema še svoje tovariše in izgine v makiji. Skušali so se dotakniti njegovih prijateljev. Prijateljstvo je za Spada sveta stvar in t.ko je postal razbojnik.

Nekaj dni kasneje se je javil neki Buberni ter priznal, da je izvršil umor. V znak hvaležnosti prihitel kmalu nato Rutilli za Spado v onakijo. Najleta si nekega vodnika Lea po imenu, ki je vedno prvi na njih skupnih pohodih.

1924 so vsi trije nekaj kilometrov od Ajaccia v bližini hrupnega letovišča Gravone. Ozračje je polno sladkega vonja po mirtih in skruti v bršljanu stojita tam 2 hišici druga ob drugi. Družba se odloči, da tukaj prebije noč. Neka Sardinka Madama Musio, ki živi tukaj s svojim sinom samotarco življenje, jim nudi gostoljubnost, toda, ko jih je spoznala, odpošče takoj svojega sina v mesto da opozori orožnike na nevarne goste. Ko je trojica letala k počitni se so orožniki pripravljali na pohod. Proti počitni se Spada hitoma prebudi. V dajavi laja pes in Spa-

vodnika. Zaobljubil se je, da maščuje svojega prijatelja, če mu prej ne upihne kroglja luč življenja.

Na prigovarjanje svojih številnih prijateljev v makiji pobegne Spada v Spanjo, vendar ga kmalu primejo in zapro v Barceloni. Spada se posreči pobegniti in si poišče svoje naravno skrivališče v senči stoletnih kostanjev in bršljanov.

Bogat dar upsalski univerzi

Švedski inženjer John Andersson je daroval vseučilišču v Upsali 2 milijona švedskih kron za raziskovanje električnih pojavov v ozračju in tokov visoke napetosti v splošnem. Vseučilišče je sklenilo, da ustanovi posebno stolico za to raziskovalno področje in posoben zavod za proučevanje visoke napetosti. Andersson sam je bil dolgo let ravnatelj pregledovalnega urada za strelovanje v Stockholmu.

Iz uredniškega koša

Brizno. Gradbeni vodja je prispel na kraj gradnje in je opazil, kako se eden izmed zidarstkih delavcev razgovarja z nekim pasantom. Ta razgovor je trajal celo dobro četrto ure. Ves besen je stopil k delavcu, češ: »Opazoval sem te! Celo četrto ure nisi nič delal!« Delavec ga pogleda. Nato pravi: »Potem pa tudi ti nisi nič delal!«

Vsak dan ena

»Ampak Hilda, kakšno srajco pa si mi kupila? Saj je vendar prevelika!«
»Je že res, toda cena je bila prav takšna kakor za manjšo številko in jaz nisem hotela, da bi prodajalka vedela, da je moj mož tako majhen!«

Cene malim oglasom:

Zenitve, dopisovanja, naznanila ter oglasi trgovskega, reklamnega ali posredovalnega značaja: vsaka beseda 1.- Din. Pristojbina za tisk 3.- Din. Najmanjši znesek 10.- Din. Ostali oglasi: vsaka beseda 50 para. Pristojbina za tisk 3.- Din. Če naj pove naslov Oglasni oddelk Jutra, je plačati se pristojbino 2.- Din. Pristojbina je vpostlati obnem z naročilom. Čekovni račun pri Poštni hranilnici v Ljubljani 11.842 - Telefon številka 2492 3492

Mali oglasi

Za odговор 2 Din v znamkah

Naslove malih oglasov

dobite takoj po izidu lista v podružnicah Jutra v Mariboru, v Celju, v Novem mestu, v Trbovljah in na Jesenicah, ki sprejemajo tudi naročila na male oglase in inserate.

Ljubodobi

Stalno nameščenje dobi gospod (Ima), zmožen poloviti 20.000 Din kavelje, kot prodajalca (ka) polistena. Plača po dogovoru. - Poudarje na oglaš. oddelku Jutra. pod »Sporazume«. 56391-1

Učena možnega in zdravca, poštenih staršev, s primerno plačilo za izobražbo, ne pod 15 let staroga sprejme v trgovino Ignac Andrašič v Kranju. 56386-1

Dekle poltano, zdravo in pridno, ki zna vsa hišna dela in nekoliko kuharstva, iščem k dvema osebama. Naslov v oglašnem oddelku Jutra 5485-1

ročno pletenje sprejemam 5 žensk. Naslov v oglašnem oddelku Jutra 56397-1

Čevljar, pomočnika za mešana dela sprejme takoj Miklavčič, št. Vid nad Ljubljano. 56403-1

Učena (ko) stanovitna pri starših v Ljubljani sprejemam takoj modna in karkošarstva. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 56335-1

Pridno dekle 15-letno, išče manjša obitelji v Beogradu, ki zna kuhariti. V pomoč pri vsaki stvari. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 54261-1

Mesar, vajenca možnega, 14 let staroga sprejemam takoj. Naslov v oglašnem oddelku Jutra 54253-1

Plačilno in takarico zeno in marljivo, zmožna zena 15.000 Din kavelje in modna. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 56401-1

Blagajničarka v restavracijskih poslih restavracijskih poslih restavracijskih poslih. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 56388-1

Zanesljivo žensko iščem za pomoč pri poslovanju. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 56411-1

Slučajčica samostojna delavica 18 let, možna za takoj. - Gustav Veselica, Ormož. 56372-1

Dekle 19 let, le trgovske in zbirke, v pomoč pri vsaki stvari. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 56388-1

Edgar Rice Burroughs: Tarzan, kralj džungle

138 Cez ramo svojega kosmatega nasprotnika je Greystoke z grozo videl mlado ženo, kako je planila iz kočice, oborožena z eno njegovih risanic. Prej se je zmerom bala orožja, niti dotakniti se ga ni hotela. A zdaj je navzavila na opico z vso neustrašeno tolevnjico, ki brani svojega mladiča.

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku Jutra. 56372-1

138 KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku Jutra. 56372-1

Ženska

Prva vinarska zadruga pljuskovskih vinogradih u Goraju. Dostava, Pošta Jastrebarsko, imamo na zalozhi veca količina praznara. Redovno pljuskovskog blaglog vina svetlo zelenkaste boje, jakosti 11 Mailiganda, kao i portugalska, sve iz berbe 1930. godine. Nadajala imo nova vina iz 1931. godine, stozna bijela, jednog tipa i okusa, ja kosti 11 Mailiganda, kao i portugalska, jakosti 10-11 Mailiganda, te silena za 10 Mailiganda. Na zalozhi silena, ali pristojbina, kao i ostali. Prodaje se vecim i manjim količinama uz umjerene cijene. 56383-6

Krojačica učenic sestra brata staršev, ki ima izobražen talent za to stroko, se želi izučiti krojaštva pri mojstru, kjer bi imel hrano in stanovanje. Dvoje na oglašnem oddelku Jutra. pod »Sporazume«. 56383-6

Mesto trg. učena za marljivo in nadarjeno poslovalnega dekca 14-letno v trgovini mesnega blaga. Natančna polovnja daje g. Ciril Zebec, Kranj. 54188-2

Nataka-ica na področju »Jutra« v Mariboru pod »Sporazume«. 56383-6

1000 Din nagrade dobi tisti, ki mi preskribi kako dobiti stalno mesto, natančne ali obširne. - Poudarje na oglaš. oddelku »Jutra« pod »Sporazume«. 56383-6

Čevljar, pomočnika za mešana dela sprejme takoj Miklavčič, št. Vid nad Ljubljano. 56403-1

Učena (ko) stanovitna pri starših v Ljubljani sprejemam takoj modna in karkošarstva. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 56335-1

Pridno dekle 15-letno, išče manjša obitelji v Beogradu, ki zna kuhariti. V pomoč pri vsaki stvari. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 54261-1

Mesar, vajenca možnega, 14 let staroga sprejemam takoj. Naslov v oglašnem oddelku Jutra 54253-1

Plačilno in takarico zeno in marljivo, zmožna zena 15.000 Din kavelje in modna. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 56401-1

Blagajničarka v restavracijskih poslih restavracijskih poslih restavracijskih poslih. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 56388-1

Zanesljivo žensko iščem za pomoč pri poslovanju. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 56411-1

Slučajčica samostojna delavica 18 let, možna za takoj. - Gustav Veselica, Ormož. 56372-1

Dekle 19 let, le trgovske in zbirke, v pomoč pri vsaki stvari. Naslov v oglašnem oddelku Jutra. 56388-1

Edgar Rice Burroughs: Tarzan, kralj džungle

138 Cez ramo svojega kosmatega nasprotnika je Greystoke z grozo videl mlado ženo, kako je planila iz kočice, oborožena z eno njegovih risanic. Prej se je zmerom bala orožja, niti dotakniti se ga ni hotela. A zdaj je navzavila na opico z vso neustrašeno tolevnjico, ki brani svojega mladiča.

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku Jutra. 56372-1

138 KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku Jutra. 56372-1

Vino

Prva vinarska zadruga pljuskovskih vinogradih u Goraju. Dostava, Pošta Jastrebarsko, imamo na zalozhi veca količina praznara. Redovno pljuskovskog blaglog vina svetlo zelenkaste boje, jakosti 11 Mailiganda, kao i portugalska, sve iz berbe 1930. godine. Nadajala imo nova vina iz 1931. godine, stozna bijela, jednog tipa i okusa, ja kosti 11 Mailiganda, kao i portugalska, jakosti 10-11 Mailiganda, te silena za 10 Mailiganda. Na zalozhi silena, ali pristojbina, kao i ostali. Prodaje se vecim i manjim količinama uz umjerene cijene. 56383-6

Gramoion 2 telesi in 2 navadni otkli prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56410-0

Papirno trgovino in trafiko dobro izdo, v sredini Zagreba prodam radi družinskih razmer. Potreben kapital 100.000 Din. Navedi samo proti gotovini. Naslov S. Kunčič, Zagreb, Illica 82. 56380-6

Puhasto perje šteto šokano kiz po 48 Din. druga vrsta kiz po 38 Din. isto bele zivke po 190 Din. in 85 Din. kuh. kiz po 290 Din. raz. obliha po post. povzetju L. BROZOVIĆ, ZAGREB, Illica 82. 52-6

Foto apar. te in vse fotopotrebnice kupim na ugodnejših pogojih. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. Maribor, Trg Sv. Krištofa, ul. 11. 56415-3

Trgovsko opravilo iz hrastovega lesa, skoraj novo, s 110 predali, 3 steklene kredence, močnice in zelene stropne obsebo prodam radi oputitve iz trgovine. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56389-6

Apneni prah za gojenje pošilja v zagrebni rafinira Mirko Weinberger, apnenica Zagreb ob Savi. 54288-6

Mostro tehniko za 4000 kiz. v dobrem stanju, predam takoj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 54287-6

Otroški vo »ze« na pretehih, in košara napredaj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56411-6

I ljubitelji starin! Kdor se zanima za poroclan, naj se oglasi v komercialni trgovini v Irski ulici št. 10. 56470-6

Kdaj in kie kniti? Angleske valnene nogavice 25 Din, svilene nogavice 30 Din, rokavice podložene 20 Din, svilene kravate 20 Din, galosje za gospode »Wimpassee« 50 Din, večnostni kolektor 20 Din, da mastni namizni pri 40 Din, vinski perice 15 Din. - Sapira, Dunajska cesta 98. 56457-6

Radio Nov radio-aparat na električno, popoln napredaj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56416-12

Motorna vozila Avto Renault z zložitljivimi sedeli, skoraj nov, obnem z uporabo tovernega avtomobila takoj prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56417-10

Kupim Parni kotel za 20 m³ kurilne ploste, ca 2 atmosfere, kurivo: lesni odpadki, kupim takoj. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. pod »Sporazume«. 54135-7

Kapital Četr milijona Din posojam za stalno mesto št. 27. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56387-16

Dobra naložba kapitala! Napredaj je v Zagreb. Lezi pri Zalog. Iste poslovanje, moderna opremanje. Proda se tudi vsako poslovanje. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56388-16

LASTNI IZDELEK! KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56372-1

138 KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56372-1

Posest

Lepo posestvo obsega iz 2 his, 2 gospodarskih poslopij, velike mehan. delavnice z orodjem, električna razsvetljava, vrta, vinogradih, sadovnjak, njiv in travnika za preroje 6-8 glav govje živine, samo prvovrsta zemlja, vse v lepi in sa mojičini leži ob dravi. Na vsaki kmeti prodam skupno, radi prevzema drugega podjetja. Plača se lahko s hranilno knjižico. Posojila daje Leona in soprodnar, zadruga v Slav. Bistrici. 56381-20

Htel v Dubrovniku ki ima 14 sob, restavracijo, kuhinjo in kopalnico, vse moderno opremljeno, s tekoko vode in električno razsvetljavo v vsaki sobi, v vrtom in prikljnkami, v centru mesta, radi družinskih razmer. Pisati na: Poštanski pretinac 15, Dubrovnik. 56373-20

Stavbna parcela ležala tik ob banki cesti, poleg kolodvora v Savinski dolini, v prometnem industrijskem kraju, vsem na lju mesta se nahajajo. Sli materialom - poleg steklene opeke, zelo ugodno napredaj. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. v Celju, ul. 24. 56392-30

Hišo v zapadnem delu severnega dela mesta kupim. Poudarje z opisom in potopis. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. Maribor, Trg Sv. Krištofa, ul. 11. 56415-3

Veče posestvo pri Mariboru zamenjam za ono hišo ali prodam. Poudarje pod »Sporazume« v podružnici »Jutra« v Mariboru. 56462-20

Enodružinsko hišo z vrtom po ugodni ceni prodam radi oputitve iz trgovine. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. Maribor, Trg Sv. Krištofa, ulica šte. 56464-20

Posestvo 25 HP vodne moči in dvema hišama z gospodarskimi poslopiji in z več orodji zemlje, potravnje za trgovino. 18 mesa ob Sa. v predelu Črepančev. Ose Kraja Petra cesta št. 37 - »Jelena«. 56467-30

Srebrne krone kupuje Rafinerija dragih kovin Ljubljana. Ilirska ulica 36. vhod iz Vidovulke ceste pri gostilni Možina. 50

Pohištvu raznovrstne stalnice iz trdega in mehkega lesa ter razno drugo pohištvu dobiti najceneje pri Matiji Andovici, Komenskega ul. št. 34. 56449-12

Spalno opravilo novo, hrasteno in erobore politirano za 5200 Din. prodaja Ferdin Primožič, Trnovski pristan 4, Ljubljana. 56446-12

Oblacila Plašče za zdravnike laborante, brivce itd. Toplo in udobno, za peko, mesarje, kuharje in sorodne obrti izdeluje po meri najboljši: C. J. Hamann, Ljubljana, Mestni trg 8. 53253-13

Zimsko moško suktno in obilico za srednje poslovanje, dobro obdržano popoln prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56382-13

Zimske suktnje (plazje) cele ostanke od metrov 2.60 do 2.85, fino deško blago, prečena cca 30 Din, sedaj cel ostanke, ca 295 Din dobite pri Commerce d. d., Ljubljana, Tavčarjeva ulica št. 2, prva nadstropje. 14181

Leno črno suktno za maleza staroškega poslovanja, prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56472-13

Posojam za stalno mesto št. 27. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56387-16

Dobra naložba kapitala! Napredaj je v Zagreb. Lezi pri Zalog. Iste poslovanje, moderna opremanje. Proda se tudi vsako poslovanje. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56388-16

LASTNI IZDELEK! KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56372-1

138 KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56372-1

138 KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56372-1

138 KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56372-1

138 KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56372-1

138 KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56372-1

138 KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56372-1

138 KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56372-1

138 KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56372-1

138 KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56372-1

138 KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56372-1

138 KARTOTEKE za vse vrste obratov »Kartoteka« Ljubljana Selenburgovc ul. 6/1 Telefon 27-93. 297/1

138 Kdo se udeleži s kapitalom eksploatacije alabastru, svesta in bankarstva. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56372-1

Hotele, gostilne

kavarne, restavracije in v avtoob. prodaja in faje v najem poslovanja za gosti v Zagreb. Illica 1491. Infor matije proti postlat 5 Din. namki pošljemo franko. 213-19

Manjši trg. lokal v neposredni bližini kavarne »Evropa« takoj oddam. Oerte na oglaš. oddelku »Jutra«. pod »Sporazume«. 56381-20

Velik lokal svetel in čist, takoj oddam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56418-19

Mesarski pomočnik dobro izvečan, vrame sarjio v najem, ali vstopi v službo. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. v Novem mestu, pod »Sporazume«. 56381-17

Gos. o na prometnem kraju oddam v najem. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56415-17

Lokal v centru mesta oddam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56411-17

Hišo z vrtom vno ali dvostanovanjsko vsem v najem - Poudarje z navedbo najemnine pod »Sporazume« na oglašnem oddelku »Jutra«. 56465-17

Sadje Jabolka namizna in družinska razposilja zagovske in manjše množine po Din 1-3. Peter Selina, Svetlice ob Savi. 54291-34

Ad 631

NOVI EVERSHPAR DORIC

NAJLEPŠE PERO NA SVETU.

Tu imate Everssharp-ero, ki nena- vadno lahko piše. Nova oblika - silajna oprema ... Nove orientalske barve, ki bieste v bogastvu. Kadar kupite pero, zahtevajte, da vam pokažejo svinecnik Doric, ki odgovarja v obliki in izdelavi vašemu peresu. Izerbite najboljšo izmed peterih barv. Dobiva se v boljših trgovinah. The Wahl Company, Chicago U.S.A.

EVERSHARP NALIVNO PERO IN SVINCNIKI.

OPREMO ZA TOVARNO AVTOMOBILOV

stroje za obdelovanje kovin in lesa, vrtilne naprave, merilne instrumente, ročna orodja, vse v zelo dobrem stanju, zaradi oputitve obrata ODDAMO. Poudarje pod »Sporazume« 59323 na Klen- rezh, Graz, Sackstrasse 4, Avstrija. 14055

Boštanjka jabolka

(kanadke, voženke, Stotene) bo oddajala sadjar- ska podružnica v četrtki, 26. novembra po 30. uri na prostom trgu glavni kolodvora v Ljubljani po Din 2 kg pri odjemu ene- ga zabolja (25 kg). Izkor. site priliko! 56392-34

Bukovih drv 13 Din 100 kg franco po- staja Straža Toplice, prodaja Ivan Sitar, Toplice pri Novem mestu. 56415-13

Manovanja oddajo Sobe in kuhinje, bizu no- bo remize takoj oddam v mirni stranki. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56395-21

Stanovanje Sobe in kuhinje, v centru mesta oddam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56409-31

2 stanovanji v novi hiši, obsejati in z parketiranih sob, kuhinje, kopalnica, kuhinje in pri- kljnk, oddam. Belgarška ul. 24. 54099-21

Stanovanje 3 sob, kuhinje in prikljnk oddam s l. decembrom. - Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 54038-21

Stanovanje 3 parketiranih sob, jedilne širabane, sobe, za slat- kinjo, z vodovodom itd., v centru mesta oddam takoj s l. januarjem. Ogledati vsak dan od 3. ura dalje na Sv. Petra nasipju 17/11. 56436-21

Enosob. stanovanje iše boljši zakonski par brez otrok, za takoj oddam. Poudarje na oglašnem oddelku »Jutra«. 56420-21a

Sobe oddajo Sobico v centru mesta oddam s l. decembrom. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56380-23

Sobo s 2 posteljama lepo opremljeno, s posebnim vhodom in električno takoj oddam. - Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56389-23

Sobo lepo opremljeno, z elektri- ko, oddam 2 gospodoma. Sprejemam tudi sostanovalec Florjanska ul. 21. desno. 56404-23

Kletno sobo kamor se lahko postavi sedilnik, oddam v Mari- borski ulici 17. 56398-23

Opremljeno sobo v l. nadst., v mestu oddam gospoda s l. decem- brom. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56418-23

Opremljeno sobo blizu sodnje oddam gospodini s 15. decembrom. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 56412-23

Sobo oddam 4 gospodom ali 4. Franc Ložar, brivski kaval- lon za danes in v sobodo. Borstnikov trg 4. 56429-24

Mesečno sobo lepo, z 2 posteljama takoj oddam. Golebič Peter, ml. tel. Josipovič. 56376-23

C. Schmidt:

Mesto mrtvih v Jukatano

Roman.

»Da le ne bi bilo nevihte, senjores. Nevihte v pragozdu niso prijetne.«

»Nevihite! Vzemi ržen sem se ozrl na Violo. A v njenem obrazu ni bilo videti niti najmanjše izpremembe.«

Nadaljevali smo razgovor o minulem dnevu in o tem, kaj nas čaka jutri.

»Pojutrišnjem tedaj pridemo v Xibalbay. Čujte, mož, kakšna reč je prav za prav ta Xibalbay?« je Joz vprašal vodnika.

»Xibalbay pomeni toliko kakor »mesto mrtvih«. Videli boste zelo zanimive stare razvaline. Baj je stalo na tistem kraju veliko mesto; tako mi je pripovedoval neki nemški profesor, ki sem ga vodil tja. Najlepša zgradba je piramida. Visoka je več ko trideset metrov in na vrhu stoji še dobro ohranjeno svetišče. Zadovoljni boste. Upajmo, da najdemo vašega prijatelja tam.«

»Hm — mesto mrtvih. To ni ravno prijazno slišati. Kaj mislite, gospod Golder?« sem začul Baxterje glas.

»Živi so največkrat bolj nevarni od mrtvih, dečko moj. Tisti, ki so čisto mrtvi, sploh niso nevarni.« je odvrnil Dick.

Viola se skoraj ni udeleževala razgovora in zdela se mi je, da si želi počitka.

Ravno sem hotel predložiti, da bi se ponoči vrstili na straži, ko sem videl, da je Dick mahoma vstal, počasi odkolovratil po jasi, se nekajkrat sklonil in nekaj pobiral in ogledoval. Čudež se njegovega vedenju sem ga že hotel poklicati nazaj, zakaj njemu in vodniku, ki sta bila najmanj utrujena, sem bil namenil prvo nočno stražo

— ko je v naše nemajhno začudenje z dolgimi skoki planil proti grmovju. Videli smo še, kako je izdril samokres, nato se je vejevje zgrnilo za njim in ga skrilo. Še nekaj časa smo slišali šumastenje in prasketanje. Zdelo se mi je, da sem v tistem trenutku, ko se je Dick spustil v tek, videl temno postavo, kako je smuknila iz grmovja. Ali je bila morda samo Dickova senca?

Hitro sem vstal in krenil za svojim pomočnikom. Med grmovjem je bila že dokaj gosta tema. A tedajci sem začul za seboj korake. Okrenil sem se. Moja svetiljka je blisnila in obenem sem vzdignil samokres. Kakih deset metrov od mene je stal Joe. Videl sem, da je držal pištolo v roki.

Nekaj korakov — in bil sem pri njem.

»Glejte, da se spravite v tabor. Vaša navzočnost tu ni potrebna!« Ali je bila osuplost in užaljenost, s katero me je pogledal, res poštena? Preden sem si utegnil odgovoriti na to vprašanje, je spravljal pištolo v žep, se obrnil in brez besede krenil nazaj v tabor.

Še trenutek sem vlekel na uho, nato sem se spet obrnil v tisto smer, kamor se mi je zdelo, da je izginil Dick. A že sem videl žarek njegove svetiljke, ki se mi je približeval. Ko je obstal pred menoj, je bil njegov obraz ves nejevoljen.

»Hotel sem ga živega ujeti, lopova rjavca. Mar bi bil ustrelil za njim, saj ni bil niti pet metrov od mene. Vražji vohun! Gotovo ni kanil nič dobrega.«

»Vrniva se v taborišče.« sem rekel kratko.

»Ta prekleti hrup jemlje človeku vso prisotnost duha.« je robantil Dick; in res, šele zdaj sem se zavedel, da se je ves pragozd udeleževal najine prigode. Po vseh vrhovih se je razlegal trušč krakajočih, hreščečih, tulečih, zabavljajočih glasov. Bilo je, kakor da bi vesoljno živalstvo ugovarjalo temu motenju nočnega počitka.

Ko sva prišla z Dickom v tabor, sem ga pozval, naj pove, kako je bilo.

»Star potepuh kakor jaz,« je pričel, »ima bistre oči, ki časih tudi ponoči vidijo. Prezile, ko je don Castaldo pripovedoval o razvalinah, sem se po naključju ozrl tja le v grmovje. Zazdelo se mi je, da se vejeve nekam čudno gibljejo. Najprej sem mislil, da je kaka žival, in sem že hotel vstati in stopiti pogledat, ko sem razločno opazil glavo in golo roko. Tedaj sem vstal, kakor ste videli. delaje se, kakor da se izprehajam brez namena; pri tem sem se pa neopazno bližal sumljivemu grmovju. A nepridiprav je moral nekaj slutiti, zakaj mahoma sem videl, kako je zdrknil za grmom na tla in se splazil po tleh kakor kača. Tedaj sem izdril samokres in svetiljko in planil za njim. Še nekajkrat sem ga videl, kako je po mačje smukal med grmovjem, a nato je zdajci izginil. Obstal sem in vlekel na uho; slišati ni bilo ničesar več in tudi v grmovju, koder sem iskal, nisem našel niti sledu o njem. Da bi bil vsaj sprožil... a kaj vam je, don Castaldo?«

Vsi smo pogledali vodnika. Bled kakor mrlič, z očmi široko odprtimi od strahu je sedel med nami in zajecjal: »Razburjenje... ti prekleti Indijanci... sveta Mati božja gvadelupska... ti prekleti, stokrat prekleti rjavi lopovi...«

»Ali mislite, da so bili Indijanci?« sem ga vprašal.

Začuden mi je pogledal v obraz.

»Seveda je bil Indijanec, senjor. Jutri bomo morali biti zelo oprezni.«

Posledica tega doživljanja je bila, da dolgo časa ni nihče mislil na spanje. Ogenj, ki smo ga iznova zakurili, je črtal naše sence ogromno povečane po vsej jasi. Šele pozno smo drug za drugim pogleli. Zdaj se je pokazalo, kako potrebne so bile mreže, s katerimi smo se bili oskrbeli zoper komarje. Dick in jaz sva prva stražila. Vodnik je bil preveč razburjen. Zdelo se mi je, da je Don Castaldo povrhu svojih drugih, meni še neznanih grehov, velik strahopetec!

Naj dobe kar jim je najljubše!

Mladinske knjige s številnimi slikami:

Prigode porednega Bobija

Princezka Zvezdana

Prigode gospoda Kozamurnika

Janko in Stanko

Sinko Debelinko

Dobi se jih v vseh podružnicah „Jutra“ in v vseh knjižarnah. Cena vsaki knjigi Din 12- Po pošti Din 13- razpošilja jih uprava „Jutra“.

Cvetoč obraz

ima prednost!

Zena, ki izgleda zdrava in cvetoča, ima pri malih vsakdanjih bojih za ugled in napredovanje v poklicu in življenju prednost pred drugimi. Temeljno načelo preizkušenih, preudarnih žena je torej: dati barvi obraza s pomočjo »Khasana-Superb« živahen, svež in zdrav ton.

»Khasana-Superb« rdečilo za ustnice se, zmožno premembe — prilagodi vsakemu barvnemu tonu kože, učinkuje individualno različno, barva ustnice nežno, trajno, ne preveč očitno, okusno in daje ustam drago ceneno svežost mladosti. Nikdo ne slutiti, da je uporabljate. Zraven spada »Khasana-Superb« krema, namazana na kožo, ki podeli zdrav, svež izgled, podčrta, kar je ljubkega, in zakrije, kar je neugodnega. Največji učinek pri nalahnem namazanju »Khasana-Superb« vzdrži vreme, vodo in poljube. Ne pride ob barvo in jo odstrani samo z milom in vodo. Npravite se danes poizkus z malim zavitkom »Khasana-Superb« rdečilom za ustnice in lica po...

KHASANA SUPERB

DR. M. ALBERSHEIM, FRANKFURT M, LONDON

Mlinski zastopnik

za rajon Maribor in okolico

išče dobro vpeljani bački mlin s prvovrstno znaniko. Reflektira se samo na strokovnjake, pri tu v poštev spadajoči stranki dobro vpeljane, marljive gospode, ki v interesu uspeha ne poznajo nobenih zaprek. Cenjene ponudbe z referencami pod »mlinski zastopnik« na ogl. odd. »Jutra«, 14143

FAVORIT cikorija

Najbolj zdrava — najbolj okusna! Najboljša in najizdatnejša!

14166

V kratkem bo izšel

Pot k popolnosti

delo Pia Baroje, v prevodu izvrstnega poznavalca španske književnosti dr. Stanke Lebna. Splošno trdijo, da je ta roman solnčne Španije eno najpomembnejših del sodobne svetovne književnosti sploh.

SPREJME se za takojšen nastop

STROJNIK

k parnemu stroju 70—90 HP. — Biti mora izučen ključavničar in imeti večletno prakso pri parnih strojih ter zmožen manjših popravil na strojih za obdelovanje lesa ter raznih popravil v tovarni. 14156 Oglasiti se ali poslati ponudbo do 1. decembra t. l. na: Lesna industrija, Fran Ravnikar, Ljubljana, Linhartova 25.

Edina slovenska tedenska revija »Življenje in svet«. — Posamezna številka 2.— Din.

Izdelujejo se naj-novejši modeli otroških vozčkov, razna najnovejša dvokolesa, šivalni stroji in motorji. Velika izbira. Najnižje cene. Ceniki franco. »TRIBUNA« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozčkov, Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Zahvala

Za premnoge dokaze iskrenega sočutja, ki smo jih prejeli povodom prrane smrti našega iskreno ljubljene sina, brata in svaka, gospoda

HUBERTA RANTA

višjega vojnega svečenika v pokoju

se tem potom vsem najtolepleje zahvaljujemo.

Posebno zahvalo smo dolžni upravi, zdravnikom in č. sestram-usmiljenkam zdravilišča Golnik, nadalje preč. g. p. Angeliku Tomincu za vse številne tolažilne obiske, enako tudi vsej ostali č. duhovščini, upravi in zdravnikom Leonišča, vojaški oblasti za častno četo in godbo, darovalcem vencev in cvetja ter končno vsem prijateljem in znancem, ki so dragega pokojnika v tako častnem številu spremili na njegovi zadnji poti.

V Ljubljani, dne 24. novembra 1931.

14174

Zalujoči ostali.

JUGOSLOVANSKA GASILSKA ZVEZA »LJUBLJANA« javlja svojim tovarišem, da je njen član »Tehničnega oddelka« in župni načelnik v Kranju, tovaris

Janko Sajovic

dne 23. novembra 1931 preminul. Dragemu tovarišu, neumornemu in požrtvovalnemu gasilskemu delavcu slava in poslednji tovariški

Na pomoč!

V Ljubljani, dne 24. novembra 1931.

14173

ZVEZNO PREDSEDNIŠTVO.

Oglasi v „Jutru“ imajo siguren uspeh!